

BLAŽENI ALOJZIJE

Stepinac

GODINA XVII. (2010.) 8. svibnja BROJ 2. CIJENA 10 KUNA

Glasnik Postulature

ISSN 1331-9124

»Za uvjerenog katolika ljubav prema narodu nije predmet trgovine ni za novac ni za slavu, nego je ona moralna i etička dužnost.«

(Bl. Alojzije Stepinac)

Papina riječ

Povodom 10. obljetnice uspostave Gospićko-senjske biskupije 400 vjernika sa svećenicima boravilo je od 9. do 13. veljače u Rimu. Hodočasnici su u srijedu 10. veljače u ranim satima došli u »Domus Croata« te se uputili na audijenciju kod Pape. Tom zgodom im se Papa obratio na hrvatskome jeziku ovim riječima:

Blaženi kardinal Alojzije Stepinac, biskup i mučenik, dao je prije pedeset godina svoj život za svjedočanstvo vjere!

»Srdačno pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a na poseban način vas svećenike, redovnike, redovnice, bogoslove i sve vjernike iz Gospićko-senjske biskupije, predvođene vašim biskupom Milom Bogovićem. Došli ste očitovati svoju zahvalnost i vjernost Apostolskoj Stolici prigodom desete obljetnice vaše biskupije.

Danas ujedno slavimo i spomendan blaženoga kardinala Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika, koji je prije pedeset godina dao svoj život za svjedočanstvo vjere. Čuvajte uspomenu na svoje mučenike, i na njihovu hrabrom primjeru budite danas ›sol zemlje i svjetlo svijeta‹ (usp. Mt 5, 13.14). Stoga vas potičem da, s još većim žarom, molite u vašim obiteljima i u vašim zajednicama za prijeko potrebna duhovna zvanja, a osobito u vašoj biskupiji. Dok vam jamčim svoju duhovnu blizinu, vama i vašim obiteljima udjeljujem poseban apostolski blagoslov. Hvaljen Isus i Marija!«

Mladi hodočasnici iz Hrvatske, ponajviše iz Splita i Zadra, sudjeluju u misnom slavlju koje je papa Benedikt XVI. predvodio na Cvjetnicu 5. travnja 2010. na Trgu sv. Petra u Vatikanu, obilježavajući 24. svjetski dan mladih

Dovršava se crkva posvećena hrvatskim mučenicima na Udbini. Postavljena su i četiri nova zvona od kojih je jedno, dar HBK, posvećeno bl. Alojziju Stepincu.

Slika na naslovnici: Nadbiskup Alojzije Stepinac dolazi u Popovaču na blagoslov kamena temeljca župne crkve sv. Alojzija; sliku je Postulaturi darovala Marija Hajduković, r. Ivšić

»Quo Vadis, Europa?«

U boljševizam? Onda ideš u sigurnu propast! U rasizam? (...) U sektarstvo? (...) Teozofiju? (...) Adventizam? (...) Spiritizam? I onda ideš u sigurnu propast! (...) Gdje je dakle tvoj spas? U povratku k Bogu!«

O Božiću 1938. godine blaženi je Alojzije Stepinac napisao za osječki *Hrvatski List* članak pod naslovom *Quo Vadis, Europa?* (Kamo ideš, Europo?). Evo glavne poruke toga članka: »*Quo Vadis, Europa*? U boljševizam? Onda ideš u sigurnu propast! U rasizam? (...) U sektarstvo? (...) Teozofiju? (...) Adventizam? (...) Spiritizam? I onda ideš u sigurnu propast! (...) Gdje je dakle tvoj spas? U povratku k Bogu!«[1]

Dakle, nadbiskup Stepinac se skladu kršćanskoga duhovnog bogoslovlja, vjeran svojemu Božanskom učitelju, *patienter*, *libenter* et *ardenter* pridruživao do te mjere da je samo njega držao kao dobitak svojega života (*Fil* 3, 7).

U zahvali za čestitke Prvostolnoga kaptola prigodom imenovanja za nadbiskupa koadjutora, 3. lipnja 1934., rekao je to ovim riječima: »Križ pak valja nositi prema pravilima kršćanske savršenosti ne samo *patienter*, nego i *libenter et ardenter*, a u savršenosti nisam još ni toliko napredovao, da bih ga nosio *patienter*, a kamoli još *libenter et ardenter*.«[2]

U to nas uvjerava i u pismu jednom franjevcu, napisanu u krašićkom sužanjstvu 12. prosinca 1952.: »Preporučam se u svete molitve, da u nošenju svoga križa ne bih ostao kod prvoga stupnja – *patienter* – nego da bih zakoračio barem do *libenter* ako ne već i do *ardenter*, kao što je sveti Franjo i toliki njegovi sveti sinovi.«[3]

Suđenje koje je 1946. provedeno protiv nadbiskupa Stepinca i presuda izrečena 11. listopada 1946. naišli su na zgražanje i osudu slobodnoga svijeta. Nakon 2. svjetskog rata Europa je bila podijeljna između kapitalističkog zapada i komunističkog istoka. Dok je na Europskom zapadu Crkva mogla slobodno vršiti svoje poslanje, u zemljama pod komunističkom diktaturom, u »zemljama iza željezne zavjese«, priječene su i onemogućivane sloboda izražavanja, sudstva, izbora i vjeroispovijesti. U toj diktaturi, i njoj uprkos, Crkva šutnje je, zahvaljujući svojim mučenicima, doživjela urušavanje bezbožnoga komunizma, koji je u njoj podigao na tisuće kršćanskih svetaca i mučenika, ali i slobodnije uvjete života.

Ti oslobodITeljski uvjeti života izviru iz kršćanske baštine. To je blaženi Alojzije iz-

Nadbiskup Stepinac u lepoglavskom sužanjstvu

[1] *Hrvatski List* (Osijek), Božić, 1938.
[2] KL, 85 (1935) 23, str. 285.
[3] CP, sv. XII, str. 170.

govorio ovim riječima: »Evropska kultura može ozdraviti samo pod uvjetom, da joj se vrati duša, da joj se vrati Isus Krist Bog!«[4]

Herod nije shvatio da se ubojstvom nevinih još više klima njegovo prijestolje. Odabir života, života u čestitosti i čistoći, zasigurno je smjerokaz prema boljem čovjeku, boljem narodu, boljoj Europi i boljoj budućnosti.

Stepinčevo životno djelo i mučeništvo zalog su jedinstva Katoličke crkve i poziv na jedinstvo europskih naroda, koje je on nagovijestio mogućim na temelju Kristova evanđelja, kako je i napisao dr. Ivi Andresu iz sužanjstva 1955.: »Što se tiče ujedinjenja Evrope, ja sam uvjeren, da će do toga jednog dana doći. To je postulat zdrave pameti, a događaji, u kojima živimo, to pospješuju. Hoću li ja to doživjeti, ne znam, ali želim, da takva Evropa, bazirana na principima Kristovog Evanđelja, donese definitivni mir čovječanstvu, koliko je na zemlji moguće.«[5]

Alojzije Stepinac je baština Europe. On je ljubavlju prema Bogu i bližnjemu u okolnostima kad su mnogi postupali s čovjekom kao da nije Božji stvor, javno, kao rijetko koji Europljanin, osuđivao ideologije protivne ljudskim pravima. »U njemu«, reče Ivan Pavao II., »kao da se spaja cjelokupna tragedija koja je pogodila hrvatsko pučanstvo i Europu tijekom ovoga stoljeća obilježena trima velikim zlima: fašizmom, nacizmom i komunizmom«.[6]

U svojoj su srži ti sustavi isključivo materijalistički usmjereni, protuljudski i protubožji. Stepinac ih je opisao ovako: »Rekao sam komunistima prigodom moga procesa: ›Vi i nacisti ste dva rođena brata, samo vas boja razlikuje.‹«[7]

Naš je Blaženik pravodobno ukazivao da su nijekanje povijesnosti Kristove osobe i otvorena borba protiv Boga koju su provodili komunisti jednako pogubni kao i riječi Alfreda Rosenberga, nacističkog ideologa, iz 1936. koji reče: »Tko god prihvaća Bibliju kao riječ Božju duhovni je saveznik boljševizma.«

Zastupajući ljudska prava pred ovozemaljskim diktatorima, blaženi je Alojzije zastupao i Božja prava, prava same Crkve. Reče: »Za nju je čovjek jednako crnac iz centralne Afrike kao i Evropejac. Za nju je kralj kao čovjek u kraljevskoj palači upravo tako čovjek kao i zadnji siromah i ciganin pod šatorom. Ona među njima ne pozna bitne razlike kao čovjeka. Jedan i drugi imadu neumrlu dušu, jedan i drugi su istog kraljevskog podrijetla, vukući svoju lozu od Boga Stvoritelja.«

Quo Vadis, Europa? Zar je moguće na ponavljanju lažnih optužbi i prikrivajući Stepinčeva djela ljubavi graditi jedinstvenu, novu, pravednu Europu? Sveci su uvijek bili savjest čovječanstva. Beatifikacija Alojzija Stepinca to je potvrdila. Ta beatifikacija i nas obvezuje jer se novi svijet može graditi samo na ljubavi, pravdi i istini. Za sve. Za male i velike ljude, za male i velike narode.

Herod nije shvatio da se ubojstvom nevinih još više klima njegovo prijestolje. Odabir života, života u čestitosti i čistoći, zasigurno je smjerokaz prema boljem čovjeku, boljem narodu, boljoj Europi i boljoj budućnosti.

Tomu neka pridonesu slike i članci koje donosimo u ovom broju *Glasnika*. Od osobite su važnosti Blaženikove misli o svećeništvu, a podudarne su misli o svećeničkom pozivu i sluge Božjega Josipa Langa, čija je kauza oživljena nastojanjem zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, te rubrike koje podsjećaju na obilježavanje i proslavu Stepinčeva 2010. u domovini i inozemstvu, kao i svjedočanstva o bl. Alojziju Stepincu, čiji je lik još jasnije predstavljen javnosti po trosveščanom djelu *Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi*.

Te i druge rubrike neka uz bilješke iz Vranekovićeva dnevnika pridonesu dubljem poznavanju okristovljena duha bl. Alojzija Stepinca i nadahnu svakoga čitatelja na život u skladu s evanđeoskim načelima.

U Zagrebu 31. ožujka 2010.
Dr. Juraj Batelja, postulator

[4] A. STEPINAC, *Govor na radio Zagrebu*, na Uskrsni ponedjeljak 1939., u: KL, 90 (1939) 15, 186.

[5] A. STEPINAC, *Pismo dr. Ivi Andresu*, Krašić, 23. travnja 1955. u: PISMA, str. 124s.

[6] IVAN PAVAO II., *Govor u Mariji Bistrici*, 3. listopada 1998., nav. dj., str.18.

[7] STEPINAC, A., *Osvrt na komunizam u Jugoslaviji i nagađanja za budućnost*, Krašić, 14. siječnja 1952., u: CP, sv. C, str. 820.

Misliti na smrt omogućuje istinski živjeti

Piše dr. Josip SABOL

Sveta vjera otkrila nam je, da smrt nije posljednja riječ na zemlji nego tek početak nečeg što nema kraja.« U tim riječima nadbiskupa Stepinca otkrivamo poziv da prema smrti zauzmemo stav povjerenja i nadanja, a ne stav straha. Iz stava prema smrti kao prijelazu u vječni život možemo zaista započeti istinski živjeti, možemo život ovdje na zemlji zavoljeti kao najvišu vrjednotu, koju trebamo čuvati i razvijati. Smrt nas naime podsjeća na njezinu suprotnost: na život. Bez misli na smrt bio bi naš život siromašniji jer ne bismo spoznali da naš život ovdje na zemlji ima kraj; da se mi krećemo neizbježno prema završetku.

Ovdje odmah nadovezujemo novu misao: je li svršetak također cilj našega života ili samo početak nečega novog, kako kaže nadbiskup Stepinac? Zašto ljudi, pa i vjernici, misle tako rijetko na smrt? Najprije zato jer je misliti na oproštaj od dragih, misliti na nužnost da moramo sve ostaviti, što smo stekli i rado imali, protiv naše psihe. Dakle, moramo priznati: nedostaje nam hrabrosti za to. Spremni smo radije varati sami sebe, nego prihvatiti istinu o sebi, o životu, premda znamo da je i ta istina spasonosna za nas: ona nas oslobađa od mnogih neugodnih situacija i iznenađenja.

Jesmo li ikad spoznali da nas istina o smrti duhovno obogaćuje? Mnogi veliki umovi čovječanstva to su dobro znali, ostavivši mnoga pisana djela na temu smrti. Stoga je znak humanosti – vjere u svakom slučaju – javno govoriti o smrti, ljude poučiti, otkriti im tajnu života, koja je sakrivena u smrti. No to trebamo činiti pod jednim uvjetom: da ta spoznaja ima za cilj ljude osloboditi od straha pred smrću. Istinsko znanje mora nas oslobađati od svega što sprječava put k punini života, prije svega mora nas osloboditi od straha. Strah je, naime, jedna vrsta strasti, koja potamnjuje razum, koja uznemiruje dušu, i koja čovjeku oduzima razboritost života i pametnu distancu prema samu sebi i svijetu.

O tome su pisali znameniti mislioci antike i srednjeg vijeka, a i modernog doba. Nažalost, danas ima takvih koji govore o smrti, ali u posve krivom kontekstu. Oni šire

strah pred smrću radi vlastitih interesa, dobro znajući da strah pripada među najveće neprijatelje čovjeka. Isus nas je oslobodio od tog neprijatelja i time nam omogućio sačuvati zdravlje jer je strah prava bolest duše. Tko nam ulijeva strah u dušu, taj nam oduzima slobodu, taj nas hoće učiniti ovisnima o njemu. Stoga je bitna poruka evanđelja da vjernik postaje slobodan. Na samu početku *Novog zavjeta* stoji: »Ne bojte se« (*Lk* 2, 10). To je ta vesela vijest koju nam je donio Krist Gospodin: »Ja sam pobijedio smrt« (Usp. *Iv* 16, 33; *2 Tim* 1, 10).

Kristova pobjeda nad smrću izvor je naše slobode od straha i time uzrok naše radosti nad životom. Prema smrti imamo stav »ne bojte se«, u pravcu prema životu bez smrti imamo duboku vjeru u Isusove riječi: »Ja sam pobijedio smrt. Ja sam uskrsnuće i život« (*Iv* 11, 25). To je naša katolička vjera. Ona je najsigurniji i najuvjerljiviji argument naše slobode od straha pred smrću i naše nade u život bez smrti. Većega humanizma – čovjekoljublja – veće blagodati za ljudski život i njegov razvoj nego je kršćanska vjera nema, i nitko od ljudi ne može to čovjeku pružiti.

U toj perspektivi je pitanje dužeg ili kraćeg trajanja našega zemaljskog života zaista nešto sporedno. Bitno je samo jedno: sadržaj našega života. Stoga je istina: »Neki, premda je kratko živio, živio je dugo ili dulje, jer je činio dobro, nego koji je dugo živio, ali bez dobrih djela.«

Današnja se civilizacija može nazvati civilizacijom smrti i zato jer ljudima skriva istinu o smrti i time ih vodi u smrt sa strahom, bez utjehe i nade u Isusovu riječ: »Ja sam put, istina i život.«

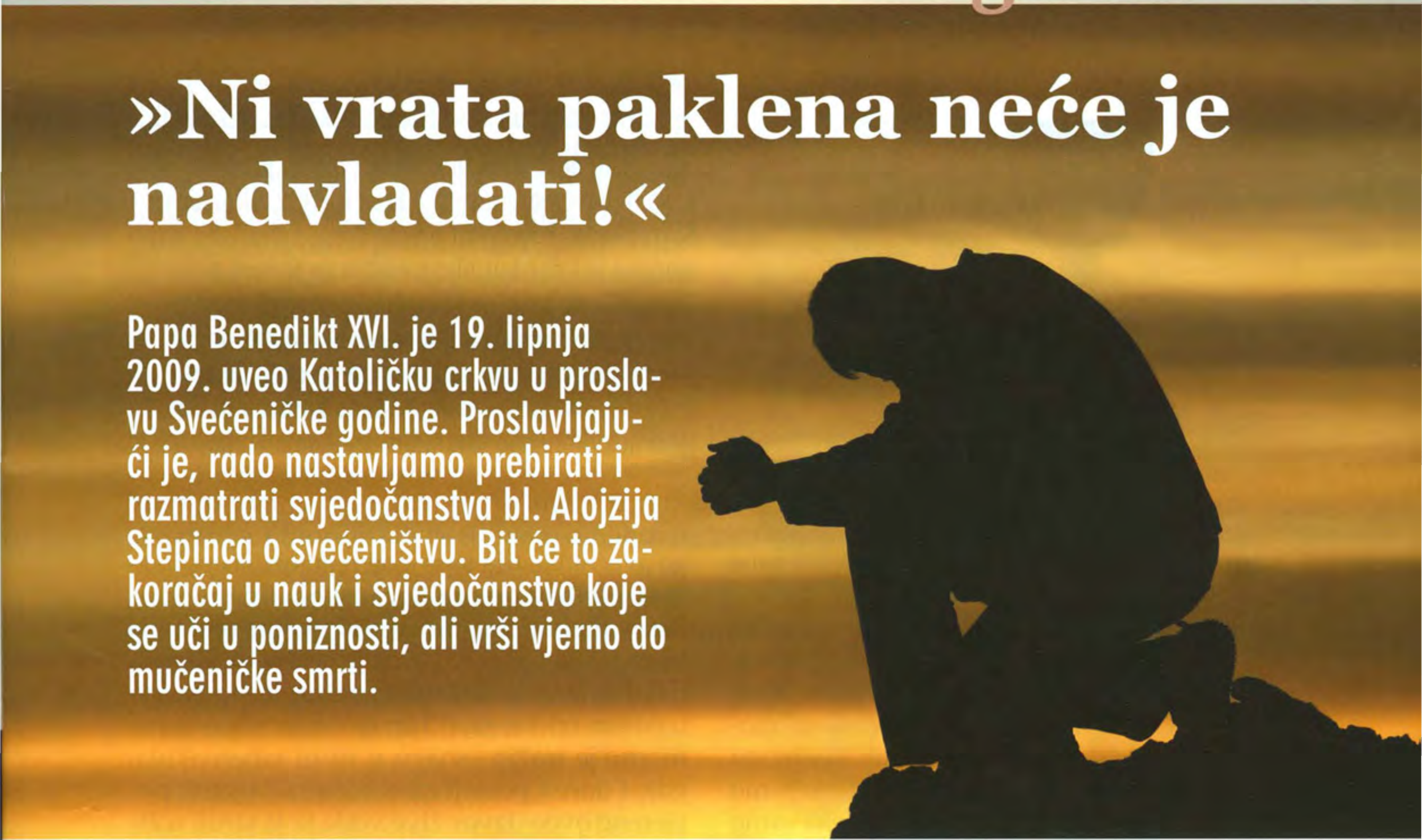
Molitva
u čast bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika

Gospodine, Bože naš,
Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost čvrsto vjerovati u Isusa Krista
i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti.
Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk
da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio i služili Crkvi
kako joj je on služio sve do darivanja vlastitog života za nju.
Njegova živa vjera u Isusa Krista i postojana ljubav prema Crkvi
neka nas učvrste u borbama života na putu vječnoga spasenja.
Po njegovu zagovoru udijeli milost svog blagoslova
našim biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama,
svećeničkim i redovničkim pripravnicima,
našim obiteljima da budu čvrste u vjeri i blagoslovljene
novim i brojnijim životima. Budi utjeha
svim starijim osobama te pomoć bolesnicima i patnicima.
Očeve i majke, djecu i mlade očuvaj od unutarnjih
i vanjskih pogibelji duše i tijela.
Udijeli milost svećeničkih i redovničkih zvanja našoj župi,
našoj biskupiji i Crkvi u Hrvata.

/Po njegovu zagovoru udijeli mi milost... /
Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Nakon toga izmoli:
Oče naš; Zdravo, Marijo; Slava Ocu, sa zazivom:
Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!

»Ni vrata paklena neće je nadvladati!«

Papa Benedikt XVI. je 19. lipnja 2009. uveo Katoličku crkvu u proslavu Svećeničke godine. Proslavljajući je, rado nastavljamo prebirati i razmatrati svjedočanstva bl. Alojzija Stepinca o svećeništvu. Bit će to zakoračaj u nauk i svjedočanstvo koje se uči u poniznosti, ali vrši vjerno do mučeničke smrti.

Važnost Duha Božjega u svećeničkome životu

Nadbiskup Stepinac je uvijek bio mišljenja da nije od presudne važnosti broj svećenika, već je presudan Duh Božji u njima. Nikad on nije gubio pouzdanje u Boga. Vjerovao je naime da će Bog moći, istom snagom kojom je bio kadar iz kamena podići Abrahamove sinove (usp. *Mt* 3, 9), probuditi nova svećenička zvanja.[1] Jednakim se vjerničkim osjećajem radovao kada je nakon rata, usprkos teškim progonima, vidio popunjena oba sjemeništa. Diveći se nada tom činjenicom, reče 23. veljače 1957.: »Bogu hvala, ipak je naš narod i kler, posebno mlađi kler, u svim tim prilikama – nevoljama kao vrba: što je više šišaš, ona je bujnija.«[2]

To pouzdanje u Boga bijaše ukorijenjeno u njegovu vjerničkom osvjedočenju da Bog izabire slabe ljude na uzvišeno dostojanstvo svećeničkog služenja. Upravo je zato zahtijevao da se svećenici trude oko posvećivanja svojega života. On je u načinu svećeničkoga života promatrao zalog budućnosti naroda i stalnost Crkve u njemu. U korist te tvrdnje navodim sljedeće njegove riječi: »A ja vam kažem«, pisao je nepoznatog datuma iz Krašića u Zagreb, »da će prije pasti zvijezde s neba, nego li tko potpuno istrijebi Katoličku Crkvu s lica zemlje prije konca svijeta. Zato možemo vjerovati i njegovim riječima: ›Ni vrata paklena neće je nadvladati!‹ (usp. *Mt* 16, 18). Ako bi je tko mogao srušiti, bili bi to u prvom redu loši svećenici.«[3]

Samo jaki u duhu mogu na vrijeme i u skladu sa svetom službom dostojno odgovoriti na sveti poziv i ustrajnošću »čuvati nepovrijeđeno svećeničko dostojanstvo«.[4] »I novozavjetni svećenik«, reče tumačeći *Knjigu Izlaska*, »mora sav biti Božji, živjeti samo za Boga, za Njega jedino raditi, trpjeti i ako treba umrijeti.«[5] Bio je dubokoga uvjerenja da svećenici, »ne samo da moraju živjeti svetim životom, nego se u časti mora držati sve što je u vezi sa svetom službom Božjom, prima-

[1] Usp. *Katehetske propovijedi*, sv. 1., str. 48.
[2] VJD, sv. III., str. 117.
[3] *Pismo studenticama u Zagreb*, Krašić, bez datuma, u ABAS.
[4] *Pismo Edomiru Ciki*, Krašić, 7. kolovoza 1954., *Pisma*, str. 81.
[5] *Propovijed LIX.*, str. 3., CP, sv. XXIII., str. 1457.

»Središte naše pobožnosti kao i glavni predmet naše ljubavi mora biti Isus Krist u Presv. Oltarskom Sakramentu. Pobožnost prema Presv. Euharistiji najmoćnije je i najsigurnije sredstvo za obnovu svake župe. Nikada naime neće u župi procvasti pravi kršćanski život, niti će u ljudima proplamsati oganj ljubavi Božje, ako se srca ljudska ne griju na vatri ljubavi Presv. Srca, što neprestano boravi u našim tabernakulima pod skromnim prilikama kruha.

njem sakramenata, stvari, koje bilo kako rabe kod bogoslužja«.[6]

Istog su suzvučja te njegove pastirske riječi, izgovorene 14. srpnja 1954.: »Da nam je samo svećenika Božjeg Duha – spasit ćemo jadni naš narod!«[7] Tim osvjedočenjem mogao je uzvratiti župniku koji mu spomenu 26. lipnja 1952. god. da će biti zaređeno samo osam mladomisnika: »Ništa zato! Neka samo budu dobri! Sa sto svećenika mogu preporoditi nadbiskupiju.«[8]

Euharistija – vrelo svećeništva

U okružnici koju je napisao svećenicima godine 1936., pod naslovom *Osnivanje »Društva Presvetog Oltarskog Sakramenta«*, čitamo ove misli: »Središte naše pobožnosti kao i glavni predmet naše ljubavi mora biti Isus Krist u Presv. Oltarskom Sakramentu. Pobožnost prema Presv. Euharistiji je najmoćnije i najsigurnije sredstvo za obnovu svake župe. Nikada naime neće u župi procvasti pravi kršćanski život, niti će u ljudima proplamsati oganj ljubavi Božje, ako se srca ljudska ne griju na vatri ljubavi Presv. Srca, što neprestano boravi u našim tabernakulima pod skromnim prilikama kruha. Jedino onaj ima život i ljubav u sebi, tko se hrani kruhom života i koji se grije na vatri Božanske ljubavi. Sveta je dakle dužnost svakoga svećenika, da sam goji najnježniju pobožnost i ljubav prema Božanskom Spasitelju u Presv. Euharistiji, da tako uzmogne onda vatrom svoje ljubavi u srcima vjernika raspaliti ljubav prema Božanskom Sužnju što boravi u našim crkvama.«[9] Tim osvjedočenjem neumorno je tražio »snagu u tišini tabernakula, gdje i danas postoji za svećenika i njemu povjerene ovce ›Izvor žive vode koja struji u život vječni‹ (usp. *Iv* 4, 14).«[10]

Promatrajući i osobno proživljavajući svećenički život kao potpuno darivanje osobno Bogu, uočio je da se za takvo darivanje traži strpljivost i postojanost. Ono uključuje i krjepost vjernosti. Radi vjernosti Kristu i njegovoj Crkvi mnogi će svećenik biti mučenik svojeg zvanja.[11] Da bi svećenici mogli uspješno nadvladati sve kušnje i sačuvati vjernost u svećeničkom zvanju, on ih je poticao na radosno slavljenje svete mise, koja će ih »sa svojim bogatstvom dizati iz dana u dan i činiti sve jačim, dok ga ne učini na neki način svemogućim, kao župnika arškoga, koji je udovoljavao ne samo svojim vjernicima nego i tisućama drugih, koji su grnuli svake godine u Ars Sur Formans, da ga čuju i vide.«[12]

Zato je želio da svećenik živi od euharistije i da po ljubavi prema euharistijskom

[6] *Propovijed na Knjigu Levitskoga Zakonika*, propovijed br. XXIX., str. 1., CP, sv. XXIII., str. 1607.

[7] VJD, sv. II., str. 298.

[8] VRANEKOVIĆ, J., *Dnevnik. Život u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca*, knjiga I., str. 70.

[9] *Okružnica br. 2206/7. ožujka 1936., Katolički list*, 87. (1936.), br. 13., str. 162.

[10] Tekst *Svetog pisma* blaženi je Alojzije napisao latinskim jezikom: »Fons aquae vivae salientis in vitam aeternam«, *Pismo vlč. Franji Kuhariću*, Krašić, 6. prosinca 1956., Pisma, str. 207.

[11] Usp. *Okružnica o svećeništvu, Službeni vjesnik Nadbiskupije zagrebačke*, br. 1. (1940.), str. 5. i 8.

[12] *Pismo V. Komeričkom*, Krašić, 11. rujna 1957., *Pisma*, str. 272.

Isusu može dovesti duše svojih vjernika k zalogu vječnoga života. Da bi što više probudio među svećenicima duh euharistijske pobožnosti, pozivao ih je da u svojim župama utemelje Društvo Presvetog Oltarskog Sakramenta[13] te da se pobrinu da župa ima dostojno liturgijsko ruho za sveto bogoslužje.

On je vrlo jednostavnim riječima tumačio alegorijsko i moralno značenje liturgijskog ruha. Njegov sjaj ima isključivu svrhu proslave Boga i uzdiže vjernički duh na pobožnost i duhovnu sabranost. Za vrlo odgovornu svećeničku dužnost držao je potrebu poučavanja vjernika o značenju liturgijskog ruha i liturgijskih predmeta, o njihovu alegorijskom i moralnom - asketskom značenju. Osobito je isticao potrebu tumačenja boja liturgijskog ruha, jer to ima veliku odgojnu vjerničku ulogu. Bio je uvjeren da će se vjernici, poznavajući njihovo značenje i poruku, moći lakše »odijeliti od zemaljske bijede i približiti se Bogu«.[14]

U jednom tumačenju crvene liturgijske boje ustvrdio je da ona »označuje plamenu ljubav, koja mora gorjeti u srcu čovjekovom prema Bogu tako, da je spreman kad ustreba i najveće dobro, život dati za Boga i svetu vjeru«.[15]

A objašnjavajući značenje bijele liturgijske boje, koja je znamen svjetla, reče: »Bijela je boja znamen sjajne čistoće, nevinosti i svetosti, radosti i preobraženja. Svjetlo je uvijek znamen nebeskih bića i ona je kao odijelo, u koje se Bog zaogrće. Zato bjelina diže čovjeka. Sjetite se, kako čaroban pogled pruža bijeli snijeg, na kojega još nije pala nikakva mrlja, ili bijeli ljiljan ili bijela ruža ili bijeli golub i slično. Zato Bog obećava svima onima, koji pobijede u boju s đavlom, svijetom i svojom pokvarenom naravi, nošenje bijele haljine, to jest posjed divnoga neba. Ta nas boja podsjeća na bjelinu duše koja se stječe strpljivim podnošenjem kušnji i patnja, te odricanjem.«[16]

»Bijela je boja znamen sjajne čistoće, nevinosti i svetosti, radosti i preobraženja. Svjetlo je uvijek znamen nebeskih bića i ona je kao odijelo, u koje se Bog zaogrće. Zato bjelina diže čovjeka. (...)
Ta nas boja podsjeća na bjelinu duše koja se stječe strpljivim podnošenjem kušnji i patnja, te odricanjem.«

O nadbiskupovoj uronjenosti u otajstvo euharistije uvjerava nas i župnik Josip Vraneković. Kada je on zatočenom nadbiskupu, po savjetu liječnika dr. Riesnera, radi psihičkog opuštanja, predložio nabaviti televizor, nadbiskup je to otklonio riječima: »To nije istina da bi mi toliko dobro došao [televizor]. Imam Isusa u tabernakulu! Što mi još onda ovdje treba.«[17] Dapače, iz svojih siromašnih izvora platio je pozlatu jednog ciborija i pozlatu ključa od svetohraništa.

A porečko-pulski biskup Dragutin Nežić, koji je kao mlad svećenik bio obredni-

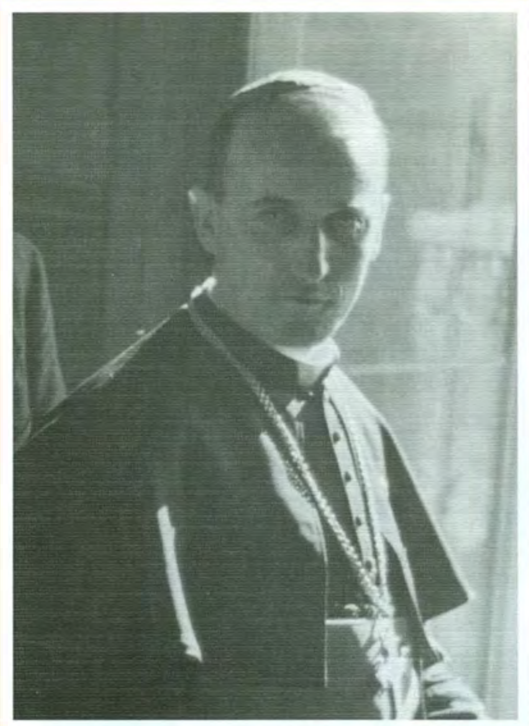
[13] Usp. *Okružnica Osnivanje »Društva Presvetog Oltarskog Sakramenta«*, *Katolički list*, 87. (1936.), br. 13., str. 162.

[14] *Propovijed na Knjigu Izlaska*, br. LXXIV., str. 1., CP, sv. XXIII., str. 1505.; usp. *Katehetske propovijedi*, sv. 2., str. 171s.

[15] *Propovijed na Knjigu Izlaska*, br. LXXIV, str. 3., CP, sv. XXIII., str. 1507.

[16] *Propovijed na Knjigu Izlaska*, br. LXXIII., str. 2., CP, sv. XXIII., str. 1502.

[17] VJD, sv. III., str. 126.

Nadbiskup Stepinac u Luceri godine 1939., prigodom pohoda grobu bl. Augustina Kažotića

Dobrodošlica nadbiskupu Stepincu prigodom blagoslova kamena temeljca za svetište Majke Božje Lurdske u Zagrebu

čar nadbiskupa Stepinca, posvjedočio je u postupku Alojzijeva proglašenja blaženim ovako: »Molio je u kapeli klečeći na koljenima na klecalu, pogledom u vrata Svetohraništa, misli su mu dakle bile uz Isusa. Njegova je molitva pokazivala znakove povezanosti s Gospodinom i jedinstva s Njime. Iz revnosti u moljenju te po žaru u molitvi euharistijskom Isusu i Majci Božjoj, možemo lako zaključiti na duhovni visoki stupanj molitvenog njegovog života u cijelosti. Ne bi se u narodu snažno širio glas o njegovoj svetosti, da ga nisu po njegovoj višoj molitvenoj pobožnosti osjećali Bogu posve blizim i nadasve odanim.«[18]

Na slobodi, na suđenju, u Lepoglavi i do smrti u Krašiću, Alojzije bijaše svjestan svećeničkog i biskupskog značaja, koji dozrijeva i usavršava se snagom najsvetijega čina, svete mise. Kao sužanj u Krašiću, to je posvjedočio i u propovijedi na Veliki četvrtak godine 1959., ovim riječima: »Teško nama, ako mi, nakon tolikih opomena i pouka u crkvi zaboravimo na svoga jedinog pravog liječnika, učitelja, otkupitelja i pastira, a to je Isus Krist, koji je u ovom divnom Presvetom Sakramentu, što ga je ustanovio na današnji dan.«[19]

To jamči i svećenik Nikola Borić, koji je kao zatočenik u kaznionici u Lepoglavi nadbiskupu Stepincu četiri godine gotovo svaki dan posluživao kod svete mise: »Nadbiskup je ustajao već u 5 sati da bi prije Mise mogao svršiti jutarnju molitvu, razmatranje i pripravu za Misu. Poslije Mise bila je zahvala, a onda zajutrak. Nakon doručka je u svojoj sobi izmolio časoslov, čitao Sv. pismo, a zatim duhovno štivo. (...) Sve je to kod kažnjenika potvrđivalo glas o njegovoj svetosti.«[20]

[18] CP, sv. IV., str. 802.

[19] CP, sv. XIX, str. 405. Tu je misao potvrdio i u propovijedi na Tijelovo te godine riječima: »Molite Ga, dakle, [Isusa] (...) neka vam danas svima bude od koristi (...) i kao Učitelj, i kao Liječnik, i kao Spasitelj.« CP, sv. XIX., str. 436.

[20] CP, sv. LV., str. 105.

»Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!« šaptale su usne tisuća pobožnika na grobu bl. Alojzija Stepinca, utječući se u njegov zagovor na njegov liturgijski blagdan, 10. veljače 2010.

Trodnevnica

Liturgijski blagdan i 50. obljetnica smrti bl. Alojzija Stepinca svečano su proslavljeni u domovini i inozemstvu. U katedralama, župnim crkvama i mnogim kapelama održane su pobožnosti, priredbe, akademije te svečana euharistijska slavlja s prigodnim propovijedima. Gotovo svi hrvatski biskupi predvodili su euharistijska slavlja i u prigodnim propovijedima vjernicima predočili pastirski i mučenički lik toga »najsvjetlijeg lika Crkve u Hrvata«.

Liturgijskomu je blagdanu u zagrebačkoj prvostolnici prethodila trodnevnica, koju su predvodili mons. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački, mons. Juraj Batelja, postulator, i mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački.

Trodnevnice i devetnice organizirane su i u mnogim župama, osobito u crkvama posvećenima bl. Alojziju Stepincu. Posebno svečana devetnica održana je u crkvi i župi posvećenoj Blaženiku u Koprivnici, gdje je održan i višednevni glazbeni festival za sve uzraste djece i mladih te župnih zborova iz brojnih hrvatskih biskupija i različitih hrvatskih krajeva.

Između brojnih svečanosti u ovom broju »Glasnika« donijet ćemo izvješća tek s nekoliko svečanosti s kojih su izvještaji proslijeđeni na adresu Postulature.

Dan bl. Alojzija Stepinca u Križevcima

Radionicama za djecu na temu hrvatskih svetaca i blaženika te javnom izvedbom stvorenih programa u jutarnjem i popodnevnom dijelu u Križevcima su u subotu 30. siječnja 2010. nastavljeni 2. dani hrvatskih svetaca i blaženika. Naime, u Križevce je tijekom jutra u organiziciji župa stiglo oko 200 djece iz Vira, Privlake, Zagreba, Brestja, Zrinskog Topolovca i Sv. Petra Orehovca, pa su ona, kao i puno domaće križevačke djece, nakon uvodnih pozdrava župnika Ži-

◎Župni zbor iz Draganića predvodio je liturgijsko pjevanje u devetnici za Stepinčevo u Krašiću 3. veljače 2010.; misno slavlje je predvodio i propovijedao njihov župnik vlč. Stjepan Prugovečki

◎Svećenici Ozaljskog dekanata, predvođeni preč. Josipom Jakovčićem, župnikom i dekanom u Ozlju, prigodom devetnice za Stepinčevo u Krašiću 8. veljače 2010. poveli su i članove svojih župnih zborova

nića, glavnog urednika *Maloga koncila – Maka* Vojmila Žica, koordinatorice radionica Valentine Palošike i voditeljice Vlaste Kliček, u dva radna sata kreirala literarna, novinarska, dramska, likovna, glazbena i plesna ostvarenja na temu hrvatskih svetaca i blaženika.

Posebice je večernji dio programa bio u znaku bl. Alojzija Stepinca u povodu 50. godišnjice njegove smrti. Pobožnost klanjanja protkana pjesmom i Stepinčevim mislima u izvedbi svećeničkog zbora više biskupija, nakon uvodnih pozdrava župnika Krešimira Žinića, nastavljena je u crkvi sv. Ane misnim slavljem, koje je predvodio mons. Batelja.

Poslije misnog slavlja su mladi iz Udruge »Mravs« u velikoj dvorani Hrvatskog doma izveli bl. Stepincu posvećenu predstavu *Stolica*, a glazbeni pečat susretu dao je glazbeni sastav »Zakon neba«. Oni su izvedbom skeča *Treći pad*, također posvećen bl. Stepincu, obogatili javnu izvedbu programa stvorenih na radionicama.

Krašić

Na 50. obljetnicu smrti zagrebačkog nadbiskupa kardinala bl. Alojzija Stepinca, u srijedu 10. veljače, svečano misno slavlje u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Krašiću predvodio je vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, u koncelebraciji s varaždinskim biskupom Josipom Mrzljakom, križevačkim vladikom Nikolom Kekićem te pedesetak svećenika.

◎ Krašić, 10. veljače 2010.

◎ *Misno slavlje 10. veljače 2010. predvodio je kard. Vinko Puljić, nadbiskup vrhbosanski, u suslavlju s mons. Josipom Mrzljakom, biskupom varaždinskim, i mons. Nikolom Kekićem, biskupom križevačkim*

◎ *Župni zbor i hodočasnici iz Markuševca predvodili su liturgijsko pjevanje u devetnici za Stepinčevo 5. veljače 2010.; misno slavlje je predvodio i propovijedao njihov župnik i dekan preč. Zlatko Golubić*

Dobrodošlicu kardinalu Puljiću i svim hodočasnicima izrekla je tajnica Župnoga pastoralnog vijeća Kristijana Banić. U ime svih hodočasnika i župljana pozdravio ga je i domaći župnik vlč. Dragutin Kučan.

Kardinal Puljić se u propovijedi osvrnuo i na metode komunizma, koji je želio zatrovati i uništiti vjeru. Kako su perfidno htjeli zavesti svećenike načelom: »Zavedi pastira, pa ćeš lako i stado zavesti.« Tu je istaknuo udruženje kojemu se nadbiskup Stepinac energično protivio, no nije bio protiv svećenika, nije osuđivao njihove slabosti, kako je rekao kardinal te je podsjetio na Stepinčevo načelo: »Zastupati vjerska načela, ne prodati se, ne izdati Crkvu.«

»Govorim kao biskup koji je prošao iskušenja rata, napada, prijetnji, ucjena, i Blaženik mi je bio uzor. Hvala Bogu da sam toliko toga pročitao o njemu. Značilo mi je to mnogo u tim teškim danima. Ostati vjeran Bogu, Crkvi i svome narodu. To ima svoju cijenu, cijenu žrtve, ali kad se nešto voli, onda nema straha pred tom cijenom, jer je ljubav uvijek pokazana snagom žrtve. Gdje nema spremnosti na žrtvu, nema ni ljubavi. To sam od Blaženika naučio« – rekao je kardinal Puljić te upozorio da danas našemu hrvatskom narodu nedostaje pouzdanje u Boga.

Pjevanje je predvodio mješoviti župni zbor župe Presvetog Trojstva.

Tamburaški sastav »Gazde« iz Markuševca izvodi duhovne i rodoljubne skladbe u Krašiću u devetnici za Stepinčevo 5. veljače 2010.

◎ *Župni zbor i hodočasnici iz Čučerja predvodili su liturgijsko pjevanje u devetnici za Stepinčevo 4. veljače 2010.; misno slavlje je predvodio i propovijedao njihov župnik vlč. Ivan Torbar*

◎ *Mnoštvo vjernika proslavljalo je blagdan bl. Alojzija Stepinca i 50. obljetnicu njegove mučeničke smrti. Tijekom cijelog dana vjernici su pohađali njegov grob u Zagrebačkoj prvostolnici, a dupkom su ispunili katedralu i na večernjoj misi, 10. veljače 2010.*

Vrijednosti od kojih se ne može odstupiti

Misli iz propovijedi nadbiskupa i kardinala Josipa Bozanića u Zagrebačkoj prvostolnici 10. veljače 2010.

»Blaženi Alojzije ostavio nam je i svjedočanstvo o mudrosti križa. Ideologije koje su tutnjale u povijesnom tijeku njegova vremena, kao i one koje su oštrinom kritike, nakon smrti, željele ovladati istinom, razgolićene su u svojim pokušajima i prisiljene priznati poraz. Suočile su se s govorom šutnje. No križ je baš u tome najsnažniji. Bog je svoju riječ prepustio šutnji ljubavi. Razapeta i ponižavana postala je još glasnijom. (...)

Postoje vrijednosti od kojih se ne može odstupiti, jer se ne može zanijekati istina. Ako se to dogodi, život ostaje bez smisla, a življenje bez radosti. Vjernost Istini zbunjivala je neprijatelje, ljutila ih i bila pokretačem novih neistina. Blaženi kardinal je to znao i upravo zbog toga nije dopuštao da se umnaža mržnja, da postane sastavnim dijelom ljudskih suodnosa. Prihvatio je patnju, koja ga je pročistila; ali ne samo njega, nego i vjernike kojima je bio pastir. (...)

Njegova hrabrost i velikodušnost, uvijek usmjerena prema nebeskomu, rodila je nove vjernosti. S kolikom su samo vjernošću svećenici među sobom, a zatim i vjernici gradili zajedništvo, zahvaljujući kardinalovoj vjernosti. Slobodno možemo reći da je sačuvao zajedništvo Crkve ne samo u njezinoj po-

◎ *Mnoštvo vjernika i više od stotinu svećenika sudjelovalo je u euharistijskom slavlju na blagdan bl. Alojzija Stepinca u zagrebačkoj prvostolnici, 10. veljače 2010.*

◎ *Uz brojne svećenike i biskupe u euharistijskom slavlju 10. veljače 2010. sudjelovali su, uz zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, i mons. Ilija Janjić, biskup kotorski, te apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Roberto Cassari*

vezanosti s Petrovim nasljednikom, nego i u svećeničkome zajedništvu te zajedništvu vjernika, koji su u njegovu umiranju imali oslonac za življenje evanđelja u krilu Crkve.

To zajedništvo svećenika i vjernika, osjetljivost za Crkvu, produbljivanje nutarnjega smisla svoga kršćanstva i zauzetost u konkretnim prilikama i neprilikama dugujemo Stepinčevoj vjernosti. Iz nje su potekla nova svećenička i redovnička zvanja, oduševljenje za nebesko. U trenucima sumnja vjernici su ponovno i ponovno dolazili na njegov grob, gdje su nalazili snagu za daljnji hod.

Ovdje, pokraj blaženikova groba, roditelji su pronalazili snagu za odgoj svoje djece u kršćanskom duhu; supružnici za uzajamnu ljubav; mladi za nove i hrabre korake u životu. Ovdje, u Stepinčevoj katedrali, ostala je sačuvana, iako budno motrena, slobodna riječ, koju su ljudi osjećali da im pripada. Ovdje, pod okriljem Crkve, dolazi se čuti riječ, usklađenu s istinom koju je Bog usadio u čovjeka.

Ovdje je uvijek tinjala i budila se vjera u pravedne zahtjeve za slobodom svakoga naroda, a posebno hrvatskoga, koji se i u našemu vremenu treba vraćati pred Stepinčev lik, tražeći što je danas poziv koji nam Bog povjerava. Ovdje se iskreni hrvatski vjernik u najtežim trenucima pitao kako dalje, kamo nam je ići... Imao je i ima odgovor pred sobom od kojega može živjeti svako društvo, otvoreno istini o ljudskom postojanju.«

◎ *Biskupi iz raznih ustanova Svete Stolice uključili su se u euharistijsko slavlje na liturgijski blagdan bl. Alojzija Stepinca u crkvi sv. Jeronima Papinskoga hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2010.*

◎ *Kardinal William Joseph Levada, pročelnik Kongregacije za nauk vjere, propovijeda na liturgijski blagdan bl. Alojzija Stepinca u crkvi sv. Jeronima Papinskoga hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2010.*

Stepinčevo u Rimu

Na blagdan blaženog Alojzija Stepinca, o pedesetoj obljetnici njegova preminuća, slavljeno je svečano večernje misno slavlje u hrvatskoj nacionalnoj crkvi sv. Jeronima u Rimu, koje je predvodio prefekt Kongregacije za nauk vjere američki kardinal William Joseph Levada. Uz kardinala Levadu u koncelebraciji su bili glavni tajnik Biskupske sinode u Rimu nadbiskup Nikola Eterović, novoimenovani apostolski nuncij u Kuvajtu, Bahreinu i Kataru te apostolski delegat na Arapskom poluotoku nadbiskup Petar Rajič, gospićko-senjski biskup Mile Bogović, umirovljeni nadbiskup Luigi De Magistris, rektor Zavoda sv. Jeronima Jure Bogdan, duhovnik Zavoda o. Mihaly Szentmártoni, rektor bogoslovije »Sedes Sapientiae« Juan Carlos Domìnguez, rektor Američkog zavoda Francis Kelly, rektor Njemačko-mađarskog zavoda o. Franz Meures, mons. Egidije Živković iz Austrije te mnogi svećenici koji djeluju ili studiraju u Rimu. U liturgijskom slavlju su sudjelovala i dva đakona, Ante Rako i Ivan Grbešić, a u asistenciji su bili bogoslovi iz Papinskog zavoda Germanicum i Hungaricum te rimskoga velikog sjemeništa. Svetoj misi bilo je nazočno više veleposlanika pri Svetoj Stolici i ostalih diplomatskih službenika: prof. Emilio Marin (Hrvatska), Martin Bolldorf (Austrija), Antun Sbutega (Crna Gora), Jasna Krivošić-Prpić (Bosna i Hercegovina).

Brojni svećenici koji studiraju na papinskim sveučilištima u Rimu pozorno slušaju propovijed kard. Williama Josepha Levade na liturgijski blagdan bl. Alojzija Stepinca u crkvi sv. Jeronima Papinskoga hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2010.

Kadinal Levada izrazio je svoju veliku radost što je mogao predvoditi svetu misu o pedesetoj obljetnici »dana rođenja – *dies natalis*« blaženog Alojzija Stepinca, rekavši da je pedeseta obljetnica nekog događaja uvijek prigoda posebnog slavlja i svečanosti: »Govorimo o zlatnom jubileju. O pedesetoj obljetnici smrti blaženog i čašćenog kardinala Stepinca možemo ustvrditi da je on sam pročišćeno zlato u taljici koje nam Gospodin danas predstavlja, zlato izvanredne vjernosti Gospodinu i Crkvi.« No ta vjernost i snaga blaženog Stepinca nije dolazila od njega sama, nego od Boga koji ga je izabrao – nastavlja kardinal Levada, dodavši da poradi imena Gospodnjega živimo njegovu istu sudbinu, ali i u iste njegovu imenu pronalazimo našu snagu i jakost.

Od preminuća kardinala Stepinca pa sve do danas u hrvatskoj nacionalnoj crkvi sv. Jeronima u Rimu obilježavala se svake godine obljetnica njegove smrti. Redovito su misu predvodili kardinali iz Rimske kurije ili neki od hrvatskih (nad)biskupa. Tako je kardinal Šeper 13 puta predsjedao liturgijskom slavlju, a kardinal Joseph Ratzinger one iste godine kada je Stepinac proglašen blaženim.

Liturgijsko pjevanje animirao je svetojeronimski zbor pod vodstvom vicerektora Željka Majića i Martine Lončar za orguljama.

Kutinska Slatina

Spomendan preminuća bl. Alojzija Stepinca župa Kutinska Slatina obilježila je 10. veljače u prepunoj crkvi svečanom koncelebriranom misom i nastupom mješovitoga pjevačkog zbora. Uz 50. obljetnicu smrti kardinala mučenika propovjedao je prelat Vladimir Stanković.

Za spomendan vjernici župe Kutinska Slatina pripravljali su se od 7. do 9. veljače trodnevnicom. Dobro posjećene mise predvodili su Saša Jozić iz Kutine, Nedjeljko Pišković iz Osekova i Branimir Koretić iz Siska.

Budaševo

Više tisuća vjernika sudjelovalo je na misi koju je biskup Vlado Košić slavio u srijedu 10. veljače u župi bl. Alojzija Stepinca u Budaševu, u koncelebraciji s pedesetak svećenika Sisačke biskupije.

Misno slavlje pjesmom je uveličao župni mješoviti zbor. Nakon mise učenici su u osnovnoj školi priredili svečanu akademiju o životu bl. Alojzija Stepinca.

Stepinčevo u Tisanić Jarku

Spomendan blaženog Alojzija Stepinca proslavljen je 10. veljače svečanim euharistijskim slavljem u kapeli sv. Roka u Tisanić Jarku, u župi Zabok, koje je predvodio župnik Marijan Culjak.

Vlč. Dragutin Kučan, krašićki župnik, pozdravlja kardinala Puljića, biskupe, svećenike i Božji narod na blagdan bl. Alojzija Stepinca, 10. veljače 2010.

Na Trsteniku u Splitu

Splitska župa sv. Ivana Krstitelja na Trsteniku svečano je proslavila spomendan bl. Alojzija Stepinca, svojeg suzaštitnika. Središnje euharistijsko slavlje 10. veljače u župnoj crkvi predvodio je dr. Mladen Parlov, ravnatelj Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu i profesor na KBF-u Sveučilišta u Splitu.

Proslavi blagdana prethodila je trodnevna duhovna priprava od 7. do 9. veljače. Misu je svake večeri predvodio katedralni župnik i dekan Tomislav Ćubelić.

Petnaesta obljetnica Caritasove kuće »Bl. Alojzije Stepinac« u Brezovici

Petnaesta obljetnica postojanja Caritasove kuće za zbrinjavanje djece s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem »Bl. Alojzije Stepinac« u Brezovici svečano je proslavljena 9. veljače, dan uoči Blaženikova spomendana, uz nazočnost brojnih gostiju iz zemlje i inozemstva, među kojima su bili državna tajnica za socijalnu skrb u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske Dorica Nikolić, predstavnik Caritasa Biskupije Rottenburg-Stuttgart Thomas Reuther, predstavnik Caritasa Biskupije Klagenfurt Peter Quendler i bivša ravnateljica Caritasa Zagrebačke nadbiskupije Jelena Brajša.

Slavlje je započelo svečanom misom, koju je predslavio zagrebački pomoćni biskup Ivan Šaško. Povezujući kuću u Brezovici s njezinim zaštitnikom bl. Alojzijem Stepincem, mons. Šaško je u propovijedi istaknuo da je Stepinac bio »svijan ali ne povinut, slaman ali ne slomljen«. »Ovaj dom u Brezovici kroz svojih je petnaest godina svjedok iznimne kršćanske snage, ali i ispita savjesti, vjerodostojnosti našega poziva i zrelosti našeg naroda.«

Dan vojne kapelanije bl. Alojzija Stepinca u Karlovcu

U crkvi Presvetog Srca Isusova u Karlovcu na spomendan nebeskog zaštitnika bl. Alojzija Stepinca i 50. obljetnice njegove smrti, 10. veljače, proslavljen je Dan vojne kapelanije Zapovjedništva Hrvatske kopnene vojske. Svečanu misu predvodio je vojni biskup Juraj Jezerinac, u koncelebraciji sa svećenicima karlovačkih župa, karlovačkim dekanom preč. Ferdinandom Vražićem, vojnim kapelanima Karlovačkoga vojnog deka-

nata i vojnim dekanom preč. Andrijom Markačem. U misnom slavlju sudjelovali su pripadnici zapovjedništva HKoV-a, pukovnije vojne policije, djelatnici pukovnije veze, inženjerijske pukovnije, Vatrogasne zajednice Karlovačke županije i Vatrogasne zajednice Grada Karlovca, članovi obitelji poginulih branitelja, njihovi suborci i predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata s područja Karlovca. Misnom slavlju nazočili su također čelnici građanskih vlasti: karlovački župan Ivan Vučić sa zamjenikom, Ivanom Banjavčićem i karlovački gradonačelnik Damir Jelić, načelnik PU karlovačke Josip Ćelić, sa suradnicima iz svih policijskih postaja.

U Požegi

Vjernici Požeške biskupije svečanim euharistijskim slavljem u drevnoj crkvi sv. Lovre slavili su 10. veljače svojeg suzaštitnika bl. Alojzija Stepinca. Slavlje u crkvi koja čuva moći hrvatskog blaženika predvodio je krčki biskup Valter Župan, u koncelebraciji s požeškim biskupom Antunom Škvorčevićem, katedralnim arhiđakonom i dekanima, prepoštom i kanonicima Stolnoga kaptola te ostalim dijecezanskim i redovničkim svećenicima.

U Stražemanu

U župnoj crkvi sv. Mihovila u Stražemanu svečanim euharistijskim slavljem, koje je predvodio kaptolački dekan i jakšićki župnik Josip Bogović, slavljen je 10. veljače spomendan bl. Alojzija Stepinca. Naime, u toj je crkvi još davne 1981. godine bio postavljen lik blaženog Alojzija i blaženog Ivana Merza, zahvaljujući tadašnjemu i sadašnjemu župniku mons. Josipu Devčiću, koji je zbog toga završio i u zatvoru.

U Srimi

Jubilarna 50. obljetnica smrti bl. Alojzija Stepinca proslavljena je 10. veljače u Šibenskoj biskupiji svečanim misnim slavljem u župi Srima. U novoj župnoj crkvi, koja je posvećena u svibnju protekle godine bl. Stepincu, euharistiju u koncelebraciji sa župnikom Srime Antom Pavlovićem i desetak svećenika prvi put na Stepinčevo predvodio je šibenski biskup Ante Ivas.

U katedrali sv. Vida u Rijeci

U riječkoj katedrali sv. Vida na 50. obljetnicu smrti bl. Alojzija Stepinca euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup Ivan Devčić. Proslavljajući jubilarni spomendan zajedno

Molitvena zajednica blaženog Alojzija Stepinca

Već sedmu godinu u Zagrebu djeluje Molitvena zajednica blaženog Alojzija Stepinca. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti evanđelje, nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Dosad se u zajednicu uključilo oko 5 000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time i duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i hrvatskog naroda, na temeljima četrnaestostoljetne katoličke baštine.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu blaženog Alojzija Stepinca, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti, i širi Kristovu ljubav u svim područjima javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
10 000 Zagreb, Kaptol 31
Tel. (01) 4894 879

Svaki štovatelj blaženog Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve,
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi,
- za svoje osobne nakane i potrebe,
- za domovinu Hrvatsku i svakoga čovjeka,
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze,
- svjedočiti kršćanske istine u osobnome i javnome životu,
- surađivati s Postulaturom u promicanju blaženikova glasa svetosti,
- sudjelovati svakoga 10. dana u mjesecu u slavlju sv. mise ili na molitvenom sastanku,
- darom i žrtvom pridonositi uspješnu dovršetku postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u općinstvo svetih, za svoje potrebe i potrebe braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika s nakanom što skorijeg njegova proglašenja svetim.

Mons. Stjepan Lacković govori o nadbiskupu Stepincu u prisutnosti Luke Brajnovića i mons. Krešimira Zorića u »Collegiu S. Maria« u Via Merulana u Rimu, na kongresu »Exul familia«

s dvadesetak svećenika i brojnim vjernicima u riječkoj katedrali, nadbiskup je u propovijedi podsjetio na poruke koje je Blaženik uputio ne samo riječju nego i životnim svjedočenjem. »Bio je pšenično zrno iz čijeg su umiranja iznikli bogati plodovi za Crkvu i hrvatski narod. Ohrabreni njegovim primjerom, mnogi su biskupi i svećenici, ali i vjernici laici, hrabro svjedočili svoju vjeru u Krista i vjernost Crkvi u onim teškim vremenima, podnoseći zbog toga velike žrtve«, istaknuo je mons. Devčić.

U Zadru

Svečano misno slavlje u srijedu 10. veljače u župnoj crkvi bl. Alojzija Stepinca na Bilom brigu u Zadru, prvoj župi u Hrvatskoj posvećenoj našemu Blaženiku, predvodio je Srećko Frka Petešić, kanonik Stolnoga kaptola sv. Stošije u Zadru, u zajedništvu s dvadeset svećenika. Vjernici su izrazili štovanje i pred Stepinčevim moćima u relikvijaru pred oltarom, gdje je bio izložen i kamen temeljac, koji je za svojeg pohoda Zadru blagoslovio Ivan Pavao II., a položit će se u temelje buduće crkve, koju je potrebno izgraditi u tome velikom predjelu, gdje se zasad puk okuplja u montažnoj crkvi.

Nedjelja obitelji i Stepinčevo u Hamiltonu

Pedeseta obljetnica smrti kardinala Stepinca svečano je proslavljena u župi Svetoga Križa u Hamiltonu. Misu je služio župnik Marijan Mihoković, a na orguljama je svirala Andreja Mahovlich-Rački. Mnogi vjernici su na euharistijsko slavlje došli u hrvatskim narodnim nošnjama, a neki u službenim odorama i sa znakovljem svojih udruga. Bili su to župni mješoviti zbor, članice »Hrvatske katoličke žene«, Kolumbovi vitezovi i njihova počasna garda, »Hrvatsko selo«, »Hrvatski narodni dom«, »Draganići«, »Sv. Juraj« i »Zlatni pajdaši«. Nakon mise druženje je nastavljeno u velikoj župnoj dvorani župnim objedom, koji tradicionalno za tu prigodu priprema »Hrvatsko selo«, ovaj put pod vodstvom predsjednice Mary-Ann Saić.

Hrvati u Francuskoj proslavili Stepinčevo

Hrvati u Nici, u Francuskoj, proslavili su 14. veljače svojega nebeskog zaštitnika bl. Alojzija Stepinca. Na misi u kapeli sv. Ivana Bosca uz Hrvate okupili su se i Slovenci te više Francuza. Voditelj misije vlč. Stjepan Čukman u propovijedi je predstavio veličinu blaženog Stepinca. Na misi je pjevao i svirao tamburaški orkestar »Franceki«, iz župe Rečica kraj Karlovca.

Kardinal Bozanić proslavio Stepinčevo u Torontu i Mississaugi

Tijekom pohoda hrvatskim vjernicima u Kanadi i Sjedinjenim Američkim Državama zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić proslavio je blagdan Stepinčeva s vjernicima župe Naša Gospa Kraljica Hrvata u Torontu (13. veljače) te župe Hrvatskih mučenika u Mississaugi. Slavlje u Mississaugi ujedno je bilo obilježavanje 30. obljetnice izgradnje i blagoslova župne crkve Hrvatskih mučenika.

Čestitajući taj jubilej uime biskupa Hrvatske biskupske konferencije i biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, kardinal Bozanić je potaknuo sve na razmišljanje što bi bilo od hrvatskih vjernika da ovih trideset godina nije bilo prisutnosti Katoličke crkve, koja okuplja i sabire sve hrvatske katolike.

Na kraju govora kardinal Bozanić povezao je slavlje toga jubileja s proslavom 50. obljetnice od svete smrti blaženog Alojzija Stepinca, istaknuvši da je ime blaženog Alojzija Stepinca postalo ime u kojem se hrvatski narod raspoznaje u cijelom svijetu te svima zaželio da nam »Stepinac trajno govori o ljubavi prema Bogu, Katoličkoj crkvi i hrvatskomu narodu«.

Kardinal Bozanić je uz 50. obljetnicu smrti bl. Alojzija Stepinca u mjesecu veljači pohodio i hrvatske katoličke župe u Oakvilleu, Hamiltonu, Clevelandu, New Yorku i Fairviewu.

Sindelfingen

Velik broj hrvatskih vjernika iz Sindelfingena i Böblingena te okolnih mjesta su-

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja posljednjeg broja *Glasnika* svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: preč. Josip GJURAN – Zagreb; obitelj POZAIĆ & KRANJAC (Kanada); John HRDI – Cleveland (USA); N. N.; Ljubica EŠKINJA – Zagreb; preč. Valent POSAVEC (župnik) – Vinica; Slavica dr. JERKUNICA – Dubrovnik; Barbara FORKO; vlč. Ivica PUŠKADIJA, ml. – Sv. Juraj na Bregu; Mara ČELIĆ – Split; Ana Marija LABOŠ; Ljubica TOTO; Molitvena zajednica »Blaženi Alojzije Stepinac« – Cirkovljan, župa Prelog; Nataša NINČEVIĆ – Split; Marko BRKIĆ – Samobor; Blanka KARAČIĆ – Zagreb; Asja CVITANOVIĆ – Metković; Marica BREZOVIĆ – Šišljavić; Rosa MAJIĆ – Zagreb.

* * *

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:

POSTULATURA KARD. STEPINCA
I KUNSKI RAČUN: 2360000-1101605758

ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći konto:

ZAGREBAČKA BANKA d.d. - ZAGREB
SAMOBORSKA 145 - HRVATSKA
SWIFT: ZABAHR 2X
KORISNIK: NADBISKUPIJA ZAGREBAČKA
POSTULATURA
BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
KAPTOL 31 - ZAGREB
IBAN: HR 40 2360000 1101605758

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

Zahvaljujemo na svjedočanstvu o čudesnom uslišanju na zagovor bl. Alojzija Stepinca koje nam je proslijedo: Mladen KRAJAČIĆ (Nova Gradiška).

Sve čitatelje *Glasnika* i štovatelje bl. Alojzija Stepinca koji su se pismenim putem preporučili u zagovor bl. Alojzija Stepinca i zatražili molitvu na njegovu grobu potičemo da se u molitvi sjedine sa svim njegovim štovateljima koji sudjeluju u sv. misi svakog 10. u mjesecu u Zagrebačkoj katedrali u 18 sati.

* * *

Svaki dopis na Postulaturu blaženoga Alojzija Stepinca kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna se pisma ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

* * *

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženog Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta, za molitve i darove te za nesebično i velikodušno promicanje glasa svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

Zahvala za suradnju

Od srca zahvaljujemo svim čitateljima *Glasnika* koji su nam proslijedili osobne sastavke ili članke već objavljene o bl. Alojziju Stepincu ili pak dokumente pronađene u pismohranama raznih ustanova, a sve sa željom da s njihovim sadržajem upoznamo širi krug Blaženikovih štovatelja.

* * *

Zahvaljujem obitelji Jasne i Želimira Žnidar iz Zagreba za darovanu razglednicu koju je bl. Alojzije Stepinac poslao iz Rima 23. prosinca 1925. kao božićnu čestitku mons. Josipu Lončariću, ravnatelju Nadbiskupskog orfanotrofija u Zagrebu, u Vlaškoj ulici. Na razglednici prepoznaju se pitomci Papinskog zavoda Germanicum i Hungaricum u Rimu u crvenim talarima, po kojem su se razlikovali od pitomaca drugih papinskih zavoda i učilišta.

djelovali su 14. veljače u crkvi Presvetog Trojstva u Sindelfingenu na misnom slavlju u povodu 50. obljetnice smrti blaženog Alojzija Stepinca. Uz voditelja HKZ-a fra Marinka Vukmana bili su gosti iz domovine fra Kruno Bekavac, ravnatelj karitativne udruge »Panis vitae« franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja u Splitu, i đakon Ivan Jelec.

Misno slavlje uzveličali su članovi crkvenog zbora zajednice, pod vodstvom s. Bernardete Tomić, te zbor mladih, pod vodstvom Natalije Poljak, i Kulturno-umjetničko društvo »Zvona Zagore«, pod stručnim vodstvom Vinka Bulata, koji su otpjevali nekoliko euharistijskih pjesama, onako kako ih pjevaju u drniškom kraju.

* * *

Blagdan bl. Alojzija Stepinca proslavljen je u Neussu u Njemačkoj, u kapeli Srca Isusova. Misno slavlje predvodio je nadžupnik župe sv. Kvirina.

Stepinčevo u Londonu

Mons. Alan Hopes, pomoćni biskup vestminsterski u nedjelju 14. veljače 2010. u londonskoj crkvi Presvetog Srca predslavio je svetu misu s hrvatskom katoličkom zajednicom u spomen na 50. obljetnicu smrti blaženoga kardinala Alojzija Stepinca.

Biskup Hopes je naglasio da je Stepinčeva jaka vjera i vjernost papi i Katoličkoj crkvi donijela petogodišnje uzništvo i zatočenje do smrti. On je »živio prema vrednotama evanđelja, a osobito pak time što je neumorno radio protiv nepravde gdje god se je s njom suočio«. Biskup Hopes je istaknuo da postoje brojna svjedočanstva o kardinalovim konkretnim naporima da pomogne potrebnima za vrijeme Drugoga svjetskog rata. »Sklanjao je i štitio ranjive, bolesne i stare Židove na svoj trošak i uz vlastiti osobni rizik. Mnogobrojni su koji svjedoče o kardinalovim intervencijma u prilog hrvatskih Srba, koji bi se našli pod udarom režima.«

Biskup Hopes je istaknuo da su i »poslije rata vjera i postojanost Blaženoga Alojzija Stepinca bili izvrgnuti kušnji pod koumunističkim režimom«.

Josip Lang i Drinske mučenice

Josip Lang rođen je u Lepšiću kraj Ivanić Grada 25. siječnja 1857. Teologiju je studirao u Rimu i doktorirao na Papinskom sveučilištu Gregorijani. Za svećenika je zaređen u Zagrebu 1883. Bio je duhovnik u Bolnici sestara milosrdnica u Zagrebu, duhovnik i propovjednik u matičnoj kući milosrdnica u Frankopanskoj ulici, odgajatelj i rektor Bogoslovnog sjemeništa i župnik župe sv. Marije. Uvijek zauzet pastoralnim i karitativnim radom, imenovan je kanonikom, a zatim pomoćnim zagrebačkim biskupom. Često je posjećivao bolesnike, većinom sirotinju, i dijelio duhovnu i obilnu materijalnu pomoć. Silazio je u vlažne podrume, penjao se na tavane i potkrovlja da pomogne ljudima u teškoj materijalnoj situaciji. Svoju je mjesečnu plaću dijelio siromasima i često se morao zadužiti. Umro je u Zagrebu 1. studenoga 1924. i pokopan u crkvi sv. Marije na Dolcu. Za života i nakon smrti mons. Josipa Langa o njemu se u narodu širio glas svetosti.

Odmah nakon smrti biskupa Langa zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer ovlastio je o. J. Vrbaneka da prikuplja podatke o životu i krjepostima biskupa Langa, u svrhu izdavanja kritičkoga životopisa. Po obilnoj građi i dopisima što ih je primio o. Vrbanek vidjelo se da je biskup Lang u Hrvatskoj cijenjen i da o njemu postoji utvrđen glas o svetome životu (»*publica fama* o njegovoj svetosti«).

U iščekivanju životopisa, i da ne bi pomrli važni svjedoci, nadbiskup Bauer je u dogovoru sa Svetom Stolicom i u sporazumu s Kongregacijom obreda pokrenuo biskupijski proces za beatifikaciju biskupa Langa. Postulatorom je imenovao dr. Jurja Mađerca, rektora Hrvatskog zavoda sv. Jeronima, koji je za vicepostulatora u smislu crkvenog kanona imenovao dr. Dragutina Nežića, duhovnika u Nadbiskupskome bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu.[1]

[1] Usp. *O procesu beatifikacije biskupa dra J. Langa*, KL, 94. (30. rujna 1943.), br. 39., str. 445.

Intenzivnije je poradio na kanonskom postupku Langove beatifikacije bl. Alojzije Stepinac proglasom »o sakupljanju pisama i spisa dra JOSIPA LANGA, pomoćnog biskupa zagrebačkog«, dana 1. studenoga 1943. Biskupijski postupak »o krepostima« za proglašenje blaženim i svetim sluge Božjega biskupa Langa dovršen je godine 1981. i protokoliran u Kongregaciji 28. studenoga iste godine (*Nr. Prot. 594*).

Dana 10. veljače 2010. zagrebački nadbiskup Josip Bozanić imenovao je generalnog postulatora Zagrebačke nadbiskupije prelata Jurja Batelju postulatorom kauze sluge Božjega Josipa Langa. Kongregacija za proglašenje svetih svojim je dekretom br. 594-13/81, od 16. veljače 2010., potvrdila prijedlog zagrebačkog nadbiskupa, i mons. Jurja Batelju imenovala rimskim postulatorom za rečenu kauzu.

Za daljnji postupak u toj kauzi bit će zatraženo imenovanje relatora, tj. osobe odgovorne pred Svetom Stolicom, i pisanje tzv. pozicije (*positio*), tj. životopisa na temelju ispitanih svjedoka i priloženih dokumenata u biskupijskome sudskom postupku. Glas svetosti sluge Božjega biskupa Langa još uvijek je živ u velikom dijelu Božjeg naroda, osobito u Zagrebu. Naime, brojni vjernici pohađaju njegov grob i na njemu se mole u crkvi sv. Marije na Dolcu.

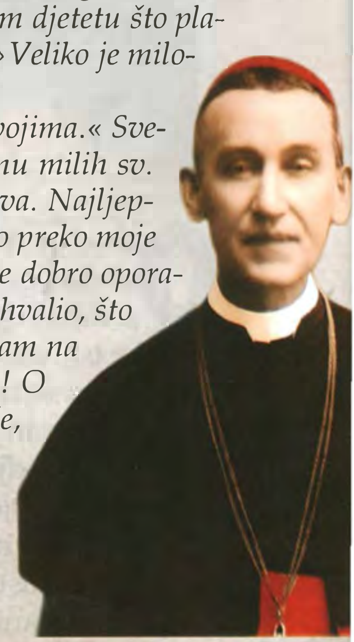
Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište u Zagrebu u svojemu povremenom časopisu objavljuje njegove spise, a u krugu bogoslova djeluje i skupina koja se bavi proučavanjem njegova života i svetosti. Istodobno preč. Ivica Kecerin, župnik Sv. Marije, organizira svakoga 25. u mjesecu, na dan Langove smrti, svetu misu za štovatelje sluge Božjega Josipa Langa, a u Zagrebu djeluje i Zaklada »Biskup Josip Lang« za pomoć siromašnim starijim ljudima.

U ovom broju *Glasnika* bl. Alojzija Stepinca donosimo u hrvatskom prijevodu pismo sluge Božjega Josipa Langa, mladomisnika, svojemu duhovniku u Papinskom zavodu Germanicum i Hungaricum, kasnijemu kardinalu Steinhuberu, napisano 19. rujna 1883., te nekoliko njegovih misli o svećeništvu.

Hvaljen Isus i Marija!
Zagreb, 19. 9. 1883.

Velečastni i u Kristu mili Otče!

O kako je ipak dobar Bog! Kako dobra majka postupa s bolestnim djetetom i svom nježnošću ga njeguje, tako i sa mnom postupa premilosrdni Bog. I premda sam ja svojom pretjeranošću, svojom prenapetošću i svojim neposluhom postao nevriedan da budem do kraja među dragom »crvenom braćom«, On mi je brzo sve oprostio i ljubezno me prigrlio, kako i majka svom djetetu što plače, daje crvenu jabuku, da ne plače više, da što prije bude opet »vedro i veselo«! »Veliko je milosrđe Tvoje, Gospodine, veliko, veliko!«

Što sam bio, a što sam sada! »Ne zovem vas više slugama, nego prijateljima svojima.« Svećenikom sam postao! Velečastni! Već su Vam valjda kazali, da sam na svetkovinu milih sv. Anđela primio sv. red subđakonata, na svetkovinu 7 Žalosti Marijinih svećeništva. Najljepše zahvaljujem na Vašim pobožnim molitvama! No zar ne, da je išlo vrlo brzo, i to preko moje želje. Želio sam doduše primiti subđakonat i đakonat, no onda sam se htio najprije dobro oporaviti pa tek onda primiti svećenički red. Ali ne tako predobri Bog! I tko mu ne bi zahvalio, što je sve tako udesio, te sam za vrieme liepih svetkovina obavio duhovne vježbe, da sam na svetkovine nebeske Kraljice primio svete Redove, pa još u njoj posvećenoj kapeli! O da, Velečastni, ja mu na tom od svega srdca zahvaljujem, a i Vi ćete mi, mili Otče, pomoći Bogu zahvaliti...

Iza ređenja te nakon što sam dobio jurisdikciju za izpoviedanje pozvao me uzoriti gospodin kardinal k sebi i ponudio mi, da u njegovoj kapeli rečem svoju prvu sv. Misu. Što sam mogao na to reći?

Na svetkovinu mile Majke Božje »S. M. de Mercede«, dopusti li Bog, čitat ću svoju prvu sv. Misu. Molite, dragi Otče, za mene, kako i ja mislim na Vas, kako sam i kod sv. Ređenja... Da, molite se, da budem svećenik po Srdcu Isusovu i da takav uviek ostanem...

S Bogom, dobri Otče! Molite se »ut Domino semper placeam, illumque in diebus magis magisque diligam« – da Gospodinu uviek omilim: njega da od dana u dan sve više i više ljubim,« Liepi Vam i srdačni pozdrav od prečastnog Stepinea i Frankla. Tisuć puta hvala za sve, sve. – Tisuću pozdrava veleč. Otcima i mojoj predragoj »crvenoj braći« – Germaničanima.

Pozdravlja Vas u Presvetim Srdcima Isusa i Marije

Vaš najmanji gojenac
J. Lang[1]

Sluga Božji biskup Josip Lang blagoslivlja zvona u Pregradi

Misli o svećeništvu sluge Božjega Josipa Langa

»Kleričko doba, o kako li je ono liepo i milo svakoj duši kleričkoj, koja iskreno misli Bogu se posvetiti i koja mu drage volje služi. Sve više i jače gori ljubav Božja u srdcu mlada klerika i u toj ljubavi k Spasitelju svome on sve revnije ostavlja mladenačke svoje pogrješke i zaodieva se sve više i više u kreposti Srdca Isusova...«

* * *

»Velik je Bog! što čovjek može Bogu dati? Taj celibat?! Oh, recite vašim klericima, neka veselo barem to žrtvuju Bogu. Koliko sreće imađe svećenik u ›čistom životu‹!«

* * *

»Zar ne, krasno je djelo, kad tko umije od tvrdoga i hrapavoga kamena izklesati i izdjelati kakav liep kip, kojemu se sve divi, ali je sto puta krasni je i veće djelo mlada čovjeka iz svieta uzgojiti za čovjeka Božjega, za krepostna klerika i svećenika. O, to je djelo, kojemu se cielo nebo divi.«

* * *

»Svećeničko zvanje je najuzvišenije i najidealnije zvanje, jer od toga dolazi Crkvi i svietu najviše koristi; ali to je i mučno zvanje, jer se od svećenika mnogo traži.«

* * *

»Sviet svećenika veoma oštro sudi, ako se i najmanje ogrješuje o nju, a u velike cieni svećenika, koji je vjeran svome zavjetu.«

»Svećenik treba da je muž molitve, muž žive vjere, muž znanja, iskreno odan bogoljubnosti, oprezan i razborit, pravedan i milosrdan, uztrajan u radu; on treba da od srdca ljubi svetu čistoću; on treba da iskreno ljubi sv. Crkvu i njoj se u svemu pokorava.«

1 *O 60-godišnjici Mlade mise bl. biskupa dra Langa*, KL, 94. (25. rujna 1943.), br. 38., str. 432. – 433.

* * *

»Bez sv. čistoće nema svetosti ni idealnosti u zvanju svećeničkom. Sv. čistoćom se svećenik dieli od drugih ljudi. Svećenik je čovjek Božji i čemu onda da tielom služi svietu, a ne Bogu, kako i duhom. Sv. čistoća je ›jakost svećenička‹, da tu jakost uzdrži treba da štuje ›Mariju, majku svećenika‹.«

* * *

»Svećenik treba da je zamjenik ljubavi Kristove: *vicarius amoris Christi*. Gospodin je htio da u svietu uviek gori Njegova ljubav. Pa makar si i najzadnji čovjek na svietu, makar te sve prezre i odbacuje, makar te i rođena majka ne će viša da prizove k sebi, ipak još ima jedno srdce na svietu, koje će te pomilovati, koje će te privinuti na grudi svoje, a to je srdce svećeničko.«

* * *

»Moli Boga, Duha Svetoga za oproštenje, što si ga toliko puta ražalostio. Često puta plači griehe svoje.«

* * *

»Svećenik dušobrižnik treba da je uzor kršćanskog značaja. Ako se i sve oko njega koleba, on treba da stoji čvrst kao pećina u borbi s valovima, čvrst kao Ivan Krstitelj pred licem kralja Iruda i Herodijade. Ali prije svega treba da je značaj u sv. čistoći; jer kako je ona u uzkoj vezi sa svetošću, tako je u uzkoj vezi i s pravim značajem. Tko nije značajan u čistoći, težko će se pokazati značajnim u ikojoj drugoj kreposti, a pogotovu nikad od njega pravi podpuni značaj kršćanski.«

* * *

»Svećenik, koji iskreno ljubi stado Božje i domovinu svoju, rado doprinosi ovu žrtvu sv. čistoće na oltar sv. Crkve i na oltar domovine.«[2]

Drinske mučenice – časne službenice Božje

Kongregacija za kauze svetih u Rimu završila je još jedan dio posla u svezi s beatifikacijom službenica Božjih sestre M. Jule Ivanišević i četiriju susestara članica Družbe kćeri Božje ljubavi, koje su poznatije pod imenom Drinske mučenice. Prema riječima postulatora vlč. Marka Tomića, župnika u župi Otinovci-Kupres, kauza je prošla teološku komisiju (24. veljače 2010.), pa se očekuje tiskanje relacija (votuma) u svezak koji se dodaje poziciji te određivanje kardinala Ponensa i da Kardinalska komisija izrazi svoje mišljenje te da rezultati budu predočeni Svetomu Ocu.

»Hvala Bogu, ljudski možemo reći da smo skoro na kraju puta, odnosno da smo barem pozicijski na zadnjoj točki. Utemeljeno očekujemo već slijedeće godine pozitivan ishod sveg truda i nastojanja oko toga da te mučenice budu uzdignute na čast oltara. Radost je to Crkvi vrhbosanskoj (1), požeškoj (1), bečkoj (1) i Novog Mesta (2) – jedna znakovita trilaterala koja može donijeti puno svježine u mlade snage tih mjesnih Crkava, kao izvor zagovora, primjera i potpore za ustrajati u dobru i u ljubavi, posebno zavjetovanoj«, izjavio je postulator Tomić.

Redovnice Kćeri Božje ljubavi 1911. godine otvorile su na Palama, nedaleko od Sarajeva, samostan »Marijin dom«, koji je po-

[2] *Biskup Lang o svećenicima*, KL, 95. (6. srpnja 1944.), br. 27., str. 324. – 325.

stao poznat po dobrim djelima prema svim potrebnicima koji bi pokucali na vrata, posebno prema susjedima pravoslavcima, zbog čega je prozvan *gostinjcem siromaha*. Ratna 1941. godina zatekla je u samostanu na Palama s. M. Julu Ivanišević (Hrvatica, r. 1893.), kao predstojnicu, te s. M. Berchmanu Leidenix (Austrijanka, r. 1865.), s. M. Krizinu Bojanc (Slovenka, r. 1885.), s. M. Antoniju Fabjan (Slovenka, r. 1907.) i s. M. Bernadetu Banja (Mađarica, r. 1912.). Četnici su 11. prosinca 1941. svih pet sestara nasilno odveli u pravcu Goražda, a kuću opljačkali i zapalili.

Njihov križni put po hladnoći i snijegu, a one bez odgovarajuće odjeće, uz preslušavanja i ispitivanja, prijetnje i vrijeđanja, vodio ih je prvo do Carevih Voda i Sjetline, gdje je 76-godišnja starica s. Berchmana, shrvana od puta i svih događanja, odvojena od ostalih sestara i zadržana. Sestre Jula, Krizina, Antonija i Bernadeta stigle su u Goražde 15. prosinca 1941. popodne i smještene su u vojarnu, na drugi kat. Iste večeri razulareni četnici su u pijanu stanju provalili sestrama u sobu i s nečistim namjerama nasrnuli na njih. U obrani svojega ljudskog dostojanstva i zavjetovane čistoće sestre su se otrgle iz ruku svojih napadača i jedna za drugom iskočile kroz prozor. Četnici su međutim jurnuli dolje pred vojarnu te već ozlijeđene sestre noževima usmrtili i bacili u rijeku Drinu, koja je nekoliko dana kasnije odnijela njihova tijela.

S. Berchmana ostala je desetak dana u Sjetlini i vidljivo se oporavljala. Zatim je, kako je rečeno, trebala poći u Goražde k ostalim sestrama, koje su već bile ubijene. Dva su ju četnika odvezla na sanjkama. Kočijaš je po povratku rekao da je dobro stigla sestrama, a jedan od njih oko vrata je imao njezinu krunicu. Zapisano je da je ubijena 23. prosinca 1941.

U obrani svojega ljudskog dostojanstva i zavjetovane čistoće sestre su se otrgle iz ruku svojih napadača i jedna za drugom iskočile kroz prozor. Četnici su međutim jurnuli dolje pred vojarnu te već ozlijeđene sestre noževima usmrtili i bacili u rijeku Drinu, koja je nekoliko dana kasnije odnijela njihova tijela.

Kardinal Vinko Puljić, nadbiskup i metropolit vrhbosanski, dobivši potrebno dopuštenje od Kongregacije za proglašenje svetaca, 4. prosinca 1999. izdao je dekret o pokretanju dijecezanskog postupka za njihovu beatifikaciju. Nakon što je proces uspješno okončan, sva potrebna dokumentacija predana je u Vatikan u Kongregaciju za kauze svetaca. **(KTA)**

U nizu euharistijskih kongresa kojima je blaženi Alojzije Stepinac nastojao pokrenuti sveopću moralnu i vjersku obnovu u Zagrebačkoj nadbiskupiji bijaše proslavljen i Euharistijski kongres u Čazmi 20. i 21. srpnja 1940.

Napominjem da cijeli prikaz pripreme i proslave toga kongresa, potom bibliografiju i slikovne zapise čitatelji mogu pronaći u knjizi »Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca«, Zagreb, 2006., str. 391 – 409.

Čazma, 20. i 21. srpnja 1940.

Spas nam je u Bogu!

Piše: J. Batelja

Čazma, drevno mjesto, nekada sijelo Čazmanskoga kaptola, a po tradiciji – nekada i biskupa, pa čak i kraljevska rezidencija, središte Moslavine, koja je kroz nekoliko stoljeća bila baš najuže *antemurale christianitatis* (predziđe kršćanstva), koja je preživjela invaziju i Tatara i Turaka – pokazala se za vrijeme Euharistijskoga kongresa, u subotu 20. i u nedjelju 21. srpnja 1940. s cjelokupnim narodom Moslavine, da još uvijek, usprkos mnogim i nezgodnim i neugodnim i poraznim pojavama u tome kraju, pripada u biti svojoj onomu kojem se prije 1.300 godina priklonila zajedno s cijelim hrvatskim narodom – Kristu Kralju vjekova!

U malome kotarskom mjestu, koje je prije tatarske i turske najezde bilo velik grad Začesanj, skupilo se na tisuće vjernika iz mjesta i okolice, da zajedno sa svojim nadbiskupom, hrvatskim metropolitom dr. Alojzijem Stepincem, posvjedoče vjeru i ljubav za jednu od središnjih istina i tajni katoličke vjere, odaju počast Kristu Gospodinu u maloj, bijeloj hostiji!

Priprema Kongresa

Stalni odbor za euharistijske kongrese u sporazumu s preuzvišenim nadbiskupom dr. Alojzijem Stepincem odredio je da se Euharistijski kongres za Moslavinu održi 20. i 21. srpnja 1940. u Čazmi.

Svi koji su bili uključeni u pripremu Kongresa bili su svjesni da takvi kongresi podižu vjerski duh naroda. To im je jedna od prvih zadaća. K tomu pridolazi i neposredno djelovanje milosti putem sakramenata poko-

re i primanja svete pričesti. I sam župnik čazmanski Ivan Prahir imao je u vidu ovo: »Kad naš narod dolazi u velikom broju na euharistijske kongrese, znak je da je još u njemu živa vjera u Euharistijskog Spasitelja. Znak je da današnji poroci nisu još iščupali korijenje prave vjere kojom su se odlikovali naši pradjedovi; možda su je oslabili ili uspavali. Euharistijski kongresi su upravo potrebni u ovim krajevima gdje se vjerska mlakost javlja kao općenita pojava. Euharistijski kongresi znače za takve krajeve izvanredni pohod milosti, koji svojim vanjskim djelovanjem podižu vjersku svijest i pobuđuju mlake.«

Euharistijski kongres u Čazmi imao je baš u tom pogledu posebno značenje. Imao je zadaću probuditi uspavale, podići i ojačati temelje vjerskoga života. Zato je bilo potrebno da se Kongres temeljito pripravi. U tu svrhu održane su u lipnju u Čazmi pučke misije (odnosno duhovna obnova). U susjednim dekanatima, moslavačkom i ivanečkom, obavljena je u svibnju kanonska vizitacija i podijeljen sakrament sv. potvrde.

Da bi se u djelo mogle provesti sve pripreme oko Euharistijskoga kongresa u Čazmi, bilo je nužno ustanoviti Odbor za Euharistijski kongres. On je i ustanovljen, a sačinjavali su ga, uza župnika Prahira, vjernici župljani, koji su sposobni pripremiti i provesti kongresna slavlja, na čelu s predsjednikom odbora dr. Josipom Hranilovićem, čelnikom Suda u Čazmi. Među prvim svojim djelatnostima Odbor je dao tiskati velik plakat s naslikanom, u klišeju, župnom crkvom sv. Marije Magdalene.

Neposredne pripreme

Takvi su plakati razaslani u sve župne urede u Moslavini. Na taj se način htjelo narod cijele Moslavine podsjetiti na sudjelovanje na Euharistijskom kongresu u Čazmi. Isto tako bile su izrađene male spomen-značke od papira, na klišeju, sa župnom crkvom sv. Marije Magdalene i natpisom.

I Moslavina je progovorila! I taj njezin govor vrlo je znamenit. On je utjeha dobrima, okrepa malodušnima, poraz zlima. On je i opet pokazao da – kad se radi o osnovnim pitanjima, kad se radi o onome glavnom, kad se baci sve na vagu – hrvatski je narod još uvijek Kristov narod i takvim želi ostati, pa makar i opet morao biti – *antemurale christianitatis.*

Već nekoliko dana prije Euharistijskoga kongresa započele su pripreme za kongresne priredbe. Mjesto je bilo uređeno i iskićeno, podignuti slavoluci i montirani megafoni. Na sajmištu je pod vedrim nebo načinjen oltar i cvijećem okićen. Cijelo mjesto dobilo je svečani izgled.

Početak Kongresa bio je određen za subotu poslijepodne. Oko 17 sati pošlo je oko 200 biciklista i stotinu konjanika ususret hrvatskomu metropolitu, koji je dolazio automobilom iz Zagreba.

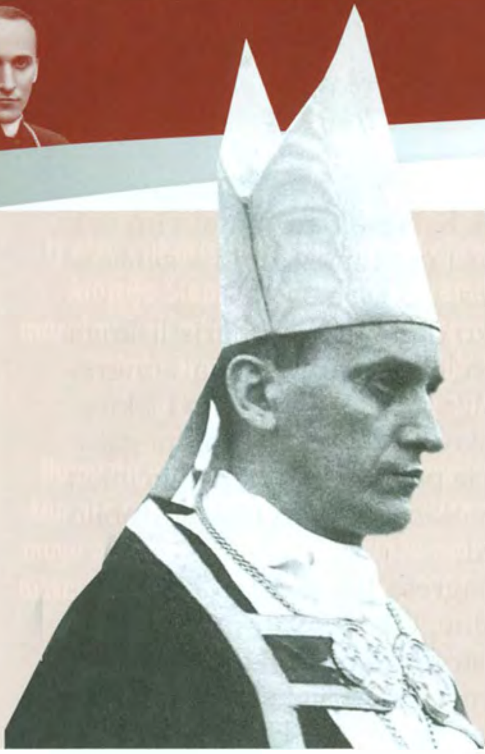
Doček hrvatskog metropolita

Sam je tijek Euharistijskog kongresa u Čazmi zauzeo razmjere i pojave već viđene i kod drugih takvih kongresa. Nadbiskup Stepinac dočekan je kod slavoluka, iskićena zelenilom i s natpisom: »Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje!« Okupilo se je mnoštvo svijeta i iz Čazme i iz susjednih župa. Na doček su došla korporativno mjesna društva sa zastavama: Trgovačko društvo, Obrtničko društvo i ostala. Na dočeku je bio i jedan vod Seljačke zaštite, s podzapovjednikom Josipom Blažakom, predsjednikom kotarske organizacije HSS-a.

Od svećenstva bio je prisutan zastupnik Čazmanskoga kaptola iz Varaždina kanonik Ignacije Debeljak, zatim Pavao Jesih, glavni duhovnik Katoličke akcije iz Zagreba, župnik iz Daruvara Mijo Ettinger, dekan iz Dubrave Josip Poljanec, župnik iz Ivanić Grada dr. Žiga Šimunović, župnik iz Draganca Gabrijel Prekratić, o. Teobald Takač, franjevac iz Klanjca, o. Lujo Matijaca, dominikanac iz Zagreba, zatim Sofija Brajša, izaslanica Katoličkih žena iz Zagreba te redovnice kćeri milosrđa iz Ivanić Grada.

Bili su okupljeni i predstavnici mjesnih vlasti, ravnatelji ureda s činovništvom, na čelu s kotarskim poglavarom Mirkom Gojsilovićem, upravitelj »Našičke« u Novoselcu Julijo Greiner i pravoslavni paroh iz Lipovčana Samuilo Vračević, industrijalac iz Ivanić Grada Franjo Jurinac, načelnik Vojnoga Križa Josip Đura, crkveni odbornik iz Čazme, trgovac Ivan Polanšćak.

Pristojnost i pravednost prema Bogu zahtijevala bi da se svim srcem priklonimo Onome, od koga nam je jedinog sve dobro, Kristu Gospodinu, i da Njegov sveti zakon vršimo svim srcem i svom dušom. A ipak? Svjedoci smo kako su mnogi koji su po krsnome listu katolici, spremni šurovati i s đavlom, ako to odgovara njihovim osobnim i vremenitim računima. Zapažamo svakodnevnu pojavu moralnog truleža, koji se odlikuje slabošću volje za sve ono što je priznato kao istinito i dobro. Mnogim katolicima manjka srčanosti i volje da tamo gdje valja reći da, kažu da, a tamo gdje valja reći ne, kažu ne! Kukavice na riječi, kukavice na djelima. Nema više kod mnogih smjelosti da rade i ako ustreba trpe za ono, što vide da je pravo.

Ispred slavoluka načinili su biciklisti i konjanici špalir, kroz koji je do slavoluka prošao automobil s hrvatskim metropolitom. U njegovoj su pratnji bili umirovljeni dubrovački biskup dr. Josip Marija Carević, sveučilišni prof. mons. dr. Stjepan Bakšić i vlč. dr. Nikola Kolarek. Dok je nadbiskup izlazio iz automobila, glazba je svirala hrvatsku himnu *Lijepa naša domovino*.

Hrvatskog metropolitu najprije je pozdravila učenica IV. razreda pučke škole Marija Šarić i predala mu buket cvijeća, na čemu je nadbiskup zahvalio. Zatim je pristupio čazmanski načelnik Martin Sudarević i u kratku govoru izrazio sreću i zadovoljstvo što može u ime mještana pozdraviti hrvatskog metropolita.

Nakon toga je nadbiskupa pozdravio predsjednik Kongresnog odbora, ravnatelj Kotarskog suda dr. Josip Hranilović, a zatim je povorka krenula u najljepšem redu prema župnoj crkvi. Glazba je svirala, pobožni svijet molio, mužari gruvali salve, a zvona zvonila. Bio je to veličanstven prizor!

Pozdrav pred crkvom

Pred crkvenim vratima nadbiskupa je najprije pozdravila četverogodišnja djevojčica Branka Krišković lijepom prigodnom pjesmicom i predala mu buket cvijeća. Zatim ga je pozdravio domaći župnik Ivan Prahir. On je naglasio da se u nizu proslava 1300. obljetnice jubileja veza hrvatskog naroda sa Svetom Stolicom pridružuje i Čazma Euharistijskim kongresom. Tako će i Moslavina, koja se u prošlosti s ostalim hrvatskim krajevima znala boriti za »krst časni i slobodu zlatnu«, pokazati sad svoju odanost Kristu u Presvetome Oltarskom Sakramentu, pokazati svoju odanost onomu koji je *Put, Istina i Život* (*Iv* 14, 6). Očitovao je i osobno veselje što se je nadbiskup odazvao pozivu i došao uzveličati proslavu Kralja Mira. U ime svoje i svojih vjernika zaželio je dobrodošlicu dr. Alojziju Stepincu i umirovljenomu dubrovačkom biskupu dr. Josipu M. Careviću.

Propovijed nadbiskupa Stepinca

Poslije pozdrava i očitovanja dobrodošlice, nadbiskup Stepinac je kroz špalir djevojčica u bjelini i djevojaka u lijepim narodnim nošnjama, praćen pjesmom s kora, ušao u crkvu. Nakon poklona kod oltara i zaziva Duha Svetoga nadbiskup se je uspeo na propovjedaonicu i održao zanosnu propovijed, koja je na slušatelje ostavila snažan dojam. Propovijed su slušali i vjernici koji nisu mogli ući u crkvu jer je ispred crkve bio postavljen megafon. Tema propovijedi bila je: *Polovičnost u vjeri – jedna od najgorih zaraza naših dana*.

»Nijedan narod u prošlosti nije primio toliko dobročinstava iz ruku Božjih koliko izraelski«, ustvrdio je na početku govora nadbiskup Stepinac, »ali se rijetko koji narod pokazao tako nezahvalnim Stvoritelju svome kao narod židovski. Umjesto da vrši zakon njegov i njemu se jedinome klanja, on je nerijetko pravio sebi bogove od drva i kamena po uzoru na pogane. Bogove za koje

stoji pisano: ›Usta imaju, a ne govore, oči imaju, a ne vide. Uši imaju, a ne čuju, nosnice imaju, a ne mirišu. Ruke imaju, a ne pipaju, noge imaju, a ne hodaju; ne puštaju glasa iz grla svojega‹ (*Ps* 115, 5–7). S punim je dakle pravom prorok Ilija uputio ukor na Židove prije nego je obračunao sa služiteljima Balovim: ›Dokle ćete hramati na obje strane? Ako je Gospod Bog, idite za njim; ako li je Bal, idite za njim!‹ (*1 Kr* 18, 21).

Ne bi li se sličan ukor mogao upraviti i tolikim pojedincima u našem narodu? Svaki dan primaju nebrojena dobročinstva iz ruku Božjih: toplinu sunca i blagu kišu, blagodat svjetla i svježega zraka, plod mirisnih vinograda i ravnih polja, rod livada i šuma, dar mora i rijeka, blagodati Kristova evanđelja i kršćanske civilizacije. Svaki dan primaju toliko dobročinstava na duši i tijelu, da ih samo jedna riječ može dovoljno označiti, riječ psalmista koji govori: ›Uzvišeno je do nebesa milosrđe Tvoje!‹ (*Ps* 108, 5).

Pristojnost i pravednost prema Bogu zahtijevala bi da se svim srcem priklonimo Onome, od koga nam je jedinog sve dobro, Kristu Gospodinu, i da Njegov sveti zakon vršimo svim srcem i svom dušom. A ipak? Svjedoci smo kako su mnogi koji su po krsnome listu katolici, spremni šurovati i s đavlom, ako to odgovara njihovim osobnim i vremenitim računima. Zapažamo svakodnevnu pojavu moralnog truleža, koji se odlikuje slabošću volje za sve ono što je priznato kao istinito i dobro. Mnogim katolicima manjka srčanosti i volje da tamo gdje valja reći da, kažu da, a tamo gdje valja reći ne, kažu ne! Kukavice na riječi, kukavice na djelima. Nema više kod mnogih smjelosti da rade i ako ustreba trpe za ono, što vide da je pravo.

Mnogi se dive plodovima kršćanske civilizacije i rado bi dalje uživali njezine blagodati, ali se u isto vrijeme ne srame šurovati s razornim komunizmom, koji je čista negacija svega, što je lijepa i dobra stvorila kršćanska civilizacija. Mnogi kod nas uviđaju što je značila Katolička crkva u hrvatskom narodnom životu, a nisu još smogli toliko odvažnosti da otpuhnu sekte, koje su stvorili oni koji su se pomoću njih ponadali ako ne istrijebiti, a ono barem prepoloviti naš narod, kao recimo pomoću starokatolicizma.

Hrvati katolici sakupljeni na Euharistijskom kongresu u Čazmi izričemo svoje najčvršće uvjerenje da hrvatski narod može sačuvati svoju brojčanu, tjelesnu, kulturnu i gospodarsku snagu te svoju slobodu i ravnopravnost s drugim narodima samo onda ako njegove obitelji žive kršćanskim životom.
Jedino iz takvih obitelji može dolaziti narodu jedan zdrav, jak i za dobar uzgoj sposoban naraštaj, kojim će se pomlađivati i povećavati hrvatski narod.

Mnogi žele bolju budućnost svome narodu i znadu vrijednost obitelji za narodni život, ali se u isto doba ne žacaju da riječju i perom izvrgnu ili dopuštaju izvrgavati ruglu obiteljski život i uzveličavati slobodnu ljubav i druge prljavštine. Svi znadu i osjećaju da nisu manji zločinci izvršioci direktnog pobačaja kao i oni koji na cestama ubijaju nevine ljude. A ipak mnogi misle da duh vremena traži da i dalje stanoviti ljudi u hrvatskom narodu žive od krvarine pomorene hrvatske dječice. Svi znadu kolika zla uzrokuje zla štampa, a ipak mnogi misle da nisu odgovorni pred Bogom ako pomažu štampu koja je kadra kaditi i Bogu i đavlu, već prema tome kako traže trgovački interesi.

Djevojčice u bjelini bacaju latice cvijeća u počast Euharistijskom Spasitelju na Euharistijskom kongresu u Čazmi 21. srpnja 1940.

Polovičnost u vjeri jedna je od najgorih zaraza naših dana. Nije dakle bez razloga rekao veliki onaj umnik sveti Augustin: ›Jao onima koji bi htjeli da u svom srcu jedan dio doznače Bogu, a jedan dio đavlu. Jer Bog rasrđen odlazi, a đavao uzima u posjed sve!‹ Zar ne priznaje svatko već u običnom životu načelo da jedan sluga ne može u isti mah služiti dva gospodara. Ali kad se radi o Bogu, od koga je posve ovisan u svakom pogledu, onda misli da može u isto vrijeme služiti i Bogu i onome koji znači direktni prezir Božjeg Veličanstva. Jednom riječju, htjeli bi mnogi da stvore nešto slično što je nekad stvarala mašta istočnjaka kad je pravila kipove i izmišljena bića, čije je tijelo u isti mah bilo tijelo i lava i zmije i orla i čovjeka. Ali kao što narav ne poznaje takovih nakaza, nego poznaje samo točno označena bića, tako nije moguće da netko u isti mah bude dobar katolik, a u praksi niječe svojim životom istine kršćanstva.

Svakome takovom mogle bi se upraviti riječi Kristove mlitavome crkvenom pastiru: ›Znam tvoja djela, da nisi ni studen ni vruć; o da si studen ili vruć. Ali jer si mlak i nisi ni studen ni vruć, izbacit ću te iz usta svojih‹ (*Otk* 3, 15). Takove je ljude neumrli pjesnik Dante ocrtao u svom *Paklu* kao one koje je ispljunulo i nebo i pakao i koje je gledao u duhu kao nepreglednu povorku, bičevanu od vlastitih strasti, kako hoda bez kraja i konca u vječnome nemiru, bez nade da će ikada barem umrijeti i zavideći sudbinu svima drugima u paklu.

Dragi moji vjernici! Mi smo došli na ovaj Euharistijski kongres da u ovo doba tolikog moralnog truleža u svijetu ojačamo svoju vjeru u prisutnost Kristovu u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Došli smo da u ovo doba nedoličnog trgovanja s najsvetijim uvjerenjima ponovimo svoj krsni zavjet i svoju odlučnost, s Kristom živjeti i umirati, jer znamo da ›nema drugoga imena pod nebom danog ljudima u kojem bismo se mogli spasiti‹ osim imena Krista (*Dj* 4, 12). Ako se i sav svijet pokoleba u svome vjerovanju u ovoga Euharistijskog Boga, kao nekad neki njegovi učenici, mi ćemo ostati uz njega i govoriti sa svetim Petrom: ›Gospode, kamo ćemo ići od tebe, ta ti imaš riječi vječnoga života!‹ (*Iv* 6, 69). Mi ponavljamo skrušeno ono što svećenik izgovara u Sv. Misi – *Tu solus sanctus, tu solus Dominus*! Ti si jedini svet, ti si jedini Gospodar, ti jedini Svevišnji Isuse Kriste! Ti budi jedini Gospodar naših srdaca, jedini Gospodar naše domovine, jer si ti jedina naša nada i sreća. Kako si bio naša nada u svoj našoj prošlosti, tako budi i u našoj budućnosti! Tebi jedinome neka bude hvala i slava u sve vijeke vjekova! /Amen./«

Nakon propovijedi bio je blagoslov s Presvetim Otajstvom, a nakon toga se je nadbiskup povukao u župni dvor.

Podoknica hrvatskomu metropolitu

Oko 21 sat priređena je u gradu baklјada, koja je završila podoknicom hrvatskomu metropolitu dr. Alojziju Stepincu.

Povorku je predvodila vatrogasna glazba iz Ludine. Crkvene pjesme pjevao je zagrebački zbor »Polifonija«, pod vodstvom Matije Ivšića.

Nakon što je pjevački zbor otpjevao jednu domoljubnu pjesmu, nadbiskupa je pozdravio predsjednik Kotarske organizacije

Nadbiskup Stepinac sa svećenicima i vjernicima te članovima Pripravnog odbora za Euharistijski kongres u Čazmi

HSS-a Josip Blažak. U svojemu je nadahnutu govoru iznio lijepe usporedbe za duhovnu hranu čovjeka: »Kao što svaka biljka treba hranu, treba kisik i vodu, tako i čovjek treba hranu i to ne samo zemaljsku, nego i duhovnu. Ta je duhovna hrana katolička vjera. Kad čovjek ne bi imao vjere, bio bi gori od vuka. Vjera nije luksuz, bez nje se ne bi mogao održati moral u našem narodu.«

»Mi priređujemo ovaj lijepi doček hrvatskom metropolitu«, istaknuo je govornik, a narod uzviknuo: »Živio!«, »jer znamo da on bdije nad nama i zna naše tegobe. I kao što imamo jednog političkog vođu, tako imamo i jednog duhovnog vođu, a to je dr. Alojzije Stepinac, kojega nam je drago vidjeti u našoj sredini.« I opet je mnoštvo naroda uzviknulo: »Živio!«

Nakon toga je govornik pozdravio ostale sudionike Kongresa, osobito dr. Josipa M. Carevića i mons. dr. Stjepana Bakšića.

Govor dr. Alojzija Stepinca

Nakon što je glazba odsvirala pjesmu *Oj Hrvati*, nadbiskup Stepinac je zahvalio na podoknici rekavši između ostaloga:

»Dragi moji vjernici!

Ova svečanost priređena je prije svega na čast Spasitelju, ali kad ste došli da me pozdravite, prije svega hvala na ovom lijepom dočeku i pozdravu!

Svi ste svjedoci rata koji je posijao pustoš u Europi: mnoge države srušile su se već kao kuće od karata. Što je uzrok ovom ratu? Uzrok je otpad od Boga! Uzrok je pad poštenja i morala, što su priznali i sami državnici. Kao na primjer državnici Francuske, koja je bila velevlast, a sad je i ona pala.

Kad pogledamo našu povijest, vidjet ćemo da se kroz nju stalno provlačila jedna nit, jedna misao: svi veliki ljudi hrvatskoga naroda vjerovali su u Gospodina Boga! Naši knezovi, naši kraljevi, naši djedovi, koji su se proslavili braneći cijeli kulturni svijet od Turaka, pa i naš Starčević i braća Radić – vjerovali su u Boga. To je putokaz za našu domovinu, za našu bolju budućnost. Spas nam je u Bogu.

Zato u Čazmi, prastarom našem svjedoku vjere, obnovimo tu vjeru u Boga jer su se u našem narodu u posljednje vrijeme pojavili krivi proroci, mnogi vuci grabežljivci, koji čupaju iz naroda vjeru. A onim danom, kad bi naš narod pogazio zakon Božji, bila bi mu zapečaćena sudbina! Naš bi se narod pretvorio u čopor vukova, kako to hoće komunizam!

Hrvatski narod želi da ostane kršćanski narod, a oni, koji u narodu mute, neka ostave našu domovinu. Naši su djedovi 1 300 godina živjeli kao kršćani, a i mi želimo tako dalje živjeti. Zato plaćamo agentima, koji

»Ako se i sav svijet pokoleba u svome vjerovanju u ovoga Euharistijskog Boga, kao nekad neki njegovi učenici, mi ćemo ostati uz njega i govoriti sa svetim Petrom: ›Gospode, kamo ćemo ići od tebe, ta ti imaš riječi vječnoga života!‹« (Iv 6, 69) – molio je nadbiskup Stepinac pronoseći Sveto Otajstvo ulicama Čazme u svečanoj procesiji Euharistijskog kongresa 21. srpnja 1940.

truju naš narod, neka bude kuća daleko! Mi ćemo poći tragom naših djedova, i ovaj kongres otvorit će svima oči da to vide!«

Sakrament pomirenja i misa ponoćka

Poslije bakljade slijedilo je prikazivanje živih biblijskih slika u režiji gospodina Slavka Jesiha, a onda procesija sa svijećama. Po završetku procesije započelo je ispovijedanje naroda, koje se je produžilo sve do tri sata ujutro. Preuzvišeni nadbiskup je ispovijedao do dva sata poslije pola noći, kad ga je u ispovjedaonici zamijenio domaći upravitelj župe.

U ponoć je biskup dr. Carević služio pontifikalnu svetu misu uz asistenciju, a prije ponoćke održao je mons. dr. Bakšić propovijed o Mariji. Njegov govor kao i sve prijašnje vrlo dobro je prenosio megafon, tako da su ih mogli čuti i vjernici koji nisu mogli stati u samu crkvu, već su sudjelovali stojeći ili sjedeći u parku pred crkvom.

Propovijed dr. Stjepana Bakšića

Propovjednik je najprije postavio pitanje: »Zašto se slavi Bogorodica?« i odgovorio: »Zato jer preko Marije dolazimo do milosti Kristovih. Marija je *Vrata nebeska*, jer je rodila Krista i tako sve blago dolazi preko Nje.«

Dr. Bakšić je propovijed završio molitvenim vapajem: »Marijo, odvrati od nas ovu kugu, da hrvatski narod stvori sebi čvrsta načela, po kojima će mu doći mir i bolja budućnost!«

Glavne svečanosti Kongresa

Glavni je dan Kongresa započeo budnicom vatrogasne glazbe u pet sati i pucanjem iz mužara. Narod je pošao u crkvu pričestiti se. U šest sati ujutro u župnoj je crkvi za sve vjernike propovijedao o. Lujo Matijaca. U osam sati ujutro na sajmištu je služio svetu misu i pričestio djecu zastupnik Čazmanskoga kaptola preč. gosp. Ignacije Debeljak, kanonik. Nakon toga su počele stizati procesije iz obližnjih i daljih župa.

Dolazak hodočasnika

U devet sati bio je svečani doček procesija iz okolnih župa. Neke su procesije došle već dan prije. Uočen je velik broj hodočasnika iz pojedinih župa: iz Vrbovca, čiji su vjernici pješačili 26 km, pod vodstvom dekana preč. Antuna Kotarića, iz Dabaca, pod vodstvom vlč. Jurja Jakopca, iz Kloštra Ivanića pod vodstvom o. Vlade Vinceka, iz Vojnoga Križa, pod vodstvom vlč. Antuna Medvena, iz Lupoglava, pod vodstvom dekana preč. Josipa Telebara, iz Ludine, pod vodstvom vlč. Franje Oršulića, iz Vrtlinske, pod vodstvom vlč. Ivana Frkanca, iz Miklouša, pod vodstvom vlč. Josipa Kockovića, iz Samarice, pod vodstvom vlč. Vlade Šoštarića, iz Cirkvene, pod vodstvom vlč. Josipa Crnkovića, iz Dubrave, pod vodstvom vlč. Josipa Poljanca, zatim procesije iz Garešnice, Ivanić-Grada, Draganca, Kloštra Ivanića, Ivanjske, Štefanja i Bjelovara. Tu su bili i svećenici Valentin Bazijanec i Mato Paljug.

Dio vjerničkog mnoštva za vrijeme misnog slavlja na Euharistijskom kongresu u Čazmi 21. srpnja 1940.

Svečana pontifikalna misa

Poslije 10 sati krenula je iz župnog dvora procesija svećenika prema oltaru i liturgijskom prostoru uređenom na sajmištu. Uz preuzvišenog nadbiskupa i veliku asistenciju išao je u pontifikalnoj odjeći i preuzvišeni dr. Josip Marija Carević, biskup dubrovački. Na poljani pred improviziranim oltarom skupilo se oko deset tisuća ljudi. Svi su bili uključeni u euharistijsko slavlje: pjesmom, molitvom i sabranošću.

Za vrijeme mise pjevao je zagrebački zbor »Polifonija« Palestrininu *Missu Brevis*, a dirigirao je maestro Matija Ivšić.

Propovijed o. Ivana Kozelja

Premda je sunce snažno pržilo umorne ljude, oni su vrlo pozorno saslušali propovijed o. Ivana Kozelja, isusovca, koji je biranim riječima prikazivao smisao i značenje Euharistijskoga kongresa.

Svečano zborovanje

Nakon pontifikala započelo je svečano zborovanje. Otvorio ga je pozdravnim govorom predsjednik Pripravnog odbora dr. Hranilović. Potom je progovorila izaslanica okružja Hrvatskih katoličkih žena iz Zagreba Sofija Brajša. Ona je u svojem govoru naročito istaknula misao da su u našemu narodu veoma poljuljani temelji kršćanskog braka, čemu je najviše kriv komunizam. A bez kršćanske obitelji nema obnove ni hrvatskomu narodu.

Zatim je govorio narodni zastupnik za kotar čazmanski Andrija Pavlić, koji je u temperamentnu govoru naglasio da bez vjere nema života nijednomu narodu, pa ni hrvatskomu. »Bez vjere se čovjek snizuje na stupanj životinje, a to mi nećemo. Hrvatski narod borit će se za svoju katoličku vjeru isto onako kao što se bori za svoja narodna prava.«

Slijedila je posveta Presvetomu Srcu Isusovu.

Rezolucije čazmanskoga Euharistijskog kongresa

»1. Hrvati katolici na početku jubilejske godine hrvatskog naroda okupljeni na Euharistijskom kongresu u Čazmi, vjerni 1300-godišnjoj tradiciji svojih predа, odlučni smo da sačuvamo dragocjenu baštinu katoličke vjere i nepokolebljivo pristajanje uz Apostolsku Stolicu.

2. Stoga smatramo najpotrebnijim u današnjim sudbonosnim danima da široki slojevi naroda što življe i što aktivnije sudjeluju u vjerskoj obnovi hrvatskoga naroda, napose pak u dubokom štovanju Presvete Euharistije, koja je najsigurniji izvor ćudoredne snage svakoga naroda.

3. Zato odlučno otklanjamo sve pokušaje koje tuđinskim duhom zadojeni ljudi unose u redove hrvatskoga naroda kako bi ga zatrovali bezbožnim i razornim komunizmom, i tako ga izvrgli opasnostima unutrašnjih i vanjskih udaraca. Komunizmu i njegovim prijateljima ne smije biti mjesta u hrvatskom narodu.

4. Svoju narodnu budućnost i sreću i na području socijalnog života želimo izgrađivati na zdravim načelima kršćanske pravde i ljubavi, kako su ih naučavali pape Leon XIII., Pio XI., te kako ih naučava slavno vladajući papa Pio XII., primijenivši ih na naše posebne prilike.

5. Hrvati katolici sakupljeni na Euharistijskom kongresu u Čazmi izričemo svoje najčvršće uvjerenje da hrvatski narod može sačuvati svoju brojčanu, tjelesnu, kulturnu i gospodarsku snagu te svoju slobodu i ravnopravnost s drugim narodima samo onda ako njegove obitelji žive kršćanskim životom.

Jedino iz takvih obitelji može dolaziti narodu jedan zdrav, jak i za dobar uzgoj sposoban naraštaj, kojim će se pomlađivati i povećavati hrvatski narod.

Ističemo da bez neprestane misli na Boga i iskrene pobožnosti ne mogu hrvatske obitelji sačuvati bračnu vjernost i požrtvovnost, koja je potrebna za dobar uzgoj djece.

Stoga zaključujemo i obećajemo najsvečanije da ćemo u našim obiteljima obavljati zajedničku molitvu i primati što češće svete sakramente te živjeti pošteno po Božjim zapovijedima.«

Nakon zborovanja, održan je u župnom dvoru svečani objed, na kojem je izgovoreno nekoliko lijepih zdravica.

Teoforička procesija i zaključni govor nadbiskupa Stepinca

U 15 sati poslije podne razvila se ulicama Čazme veličanstvena teoforička procesija. U njoj je sudjelovalo oko četiri tisuće vjernika. Najveći dio vjernika uvrstio se u povorku pod vodstvom svojih župnika, a ostali su pravili špalir.

Procesija je završila kod improviziranog oltara pjesmom *Tebe Boga hvalimo* te blagoslovom s Presvetim Oltarskim Sakramentom. Na završetku je hrvatski metropolit održao zaključni govor, koji smo naslovili riječima *Izaberi, dakle, život!*

»Dragi moji vjernici!

Evo završavamo Euharistijski kongres u ovoj starodrevnoj Čazmi, i prije nego se raziđemo hoću upraviti na vas nekoliko riječi.

Gledajući Krista Spasitelja ovdje na oltaru, ne mogu završiti ljepšim riječima nego ih je upravio Mojsije na Izraelce: ›Evo pred očima je tvojim život i smrt. Izaberi, dakle, život, da živiš ti i sjeme tvoje!‹ (*Pnz* 30, 20).

I pred vama je, dragi vjernici, život i smrt. Život, i to pravi život, jer govori Krist: ›Ja sam Put, Istina i Život!‹ (*Iv* 14, 6). A vi znate da će nebo i zemlja proći, ali riječi Kristove neće nikada proći (*Mt* 24, 35 i par.). No pred vama je i smrt, jer stoji pisano: ›Tko padne na ovaj kamen, razbit će se i na koga on padne, smrvit će ga!‹ (usp. *Mt* 21, 44). Krist je, naime, ugaoni kamen svega svijeta (usp. *Ef* 2, 20).

A gle, ipak imade luda, koje makar i te kako ljube život, ipak izaberu ono što vodi u smrt. Ja sam možda već spomenuo koji put jedan primjer, koji je vrlo poučan, ali ne škodi da ga i opet spomenem. Neki je župnik opomenuo jednom neku majku da šalje svoje dijete marljivo na kršćanski nauk, da ga uzmogne pripraviti na prvu svetu Pričest.

A ona mu odbrusi: ›I bukve rastu u šumi pa im ne treba svete pričesti.‹ A župnik joj odgovori: ›Jest istina je jer i telići uspijevaju u štali makar ne primaju svete Pričesti.‹

Točno 20 godina iza toga bio je taj dječak kao 27-godišnji mladić obješen jer je ubio svoju rođenu majku kad mu više nije mogla nasmagati novaca za razvratni život. To joj je bila nagrada, jer je za svoje dijete htjela radije smrt, tj. život bez Boga, negoli život koji je vječan za one koji izvrše na zemlji poziv Gospodnji.

Što ćete odabrati vi? Život koji propovijeda Crkva? Život koji stoji truda i muke na zemlji, ali svršava u blaženoj vječnosti? Crkva vam je pokazala put. Ili ćete odabrati ono što propovijedaju neki drugi, čiji simbol nije sveti Križ nego crvena krpa? Prije nego se odlučite, pokazat ću vam i njih, tko su i što hoće?

Crkva traži od vas odricanje, podvrgavanje zakonu Božjemu. A ti crveni, koje svijet zove komunistima, kažu: ne odricanje, nego raj na zemlji. A znate li, prije nego se odlučite, tko su ti što se diče crvenim krpama, propovijedaju neobuzdanu slobodu i raj na zemlji bez Boga? Jesu li to ozbiljni i pošteni ljudi, jesu li to trijezni i radini gospodari, koji ne kradu, ne ubijaju, ne napadaju tuđe žene? Ili nisu li to redovito po našim selima, a i gradovima, propali studenti i nesvršeni

đaci? Nisu li to redovito oni koji su prorajtali imetak što su im ga roditelji trudom stekli i namrli? Nisu li to oni koji su zaglavili do vrata u gadarije napadajući tuđe žene i djevojke nakon što su uništili vlastitu obitelj, ako su je uopće osnovali, pa hoće da se do kraja udave u močvari grijeha? Nisu li to oni koji su redovito prazne glave, ali je drže visoko, da se na njima ispuni riječ – prazne tikve drže se nad vodom?

Da! To su redovito oni koji šire komunizam i obećaju raj na zemlji, u kojem je sakrivena smrt koja vreba na vašu dušu, a i vaše tijelo.

A čime se služe? Crkva je zastupnica istine, i zato se služi propovijedanjem istine svemu svijetu. A oni koji se diče crvenim krpama? Prvo im je sredstvo laž i zato je njihova propast i istrebljenje blizu, jer znate, ›gdje laž ruča, ondje ne večera‹! A znate i onu riječ *Sv. pisma*: ›Usta koja lažu ubijaju dušu!‹ (usp. *Mudr* 1, 11).

Drugo im je sredstvo nasilje i ubojstvo. I zato moraju propasti. Jer vi znate Kristovu: ›Tko se mača laća, od mača će i poginuti‹ (*Mt* 26, 52). Ti su zlikovci natopili krvlju nevinih žrtava poljane Europe, i zato će biti neminovno istrijebljeni, jer i ako je Bog spor, ali je uvijek dostižan!

Oni, komunisti, propovijedaju raj i blaženstvo u ovom raju. Čudno li blaženstvo koje se drugom mora narivavati kundakom, batinom, tamnicama i puščanim i revolverskim metcima. Katoličkoj crkvi takva sredstva nisu potrebna, nego joj je dosta uvjerljiva riječ Božja da ljude predobije za zakon Božji.

Braćo! Neću duljiti, već ponavljam što sam rekao na početku. Pred vama je na oltaru život i smrt, Spasitelj Isus Krist. Život, ako ga priznate jedinim svojim gospodarom. Smrt, ako povjerujete dobro plaćenim agitatorima komunizma i praznim tikvama koje hoće da budu pametnije od svega svijeta.

Ako odaberete njihovu ponudu, nas nećete moći kriviti. No u tom slučaju bit ćete slični bukvama u šumi koje uistinu ne trebaju svete Pričesti, ali su zato određene za sječu, da se bace u peć i nestanu zauvijek. I vi ćete pasti ako prihvatite ponudu komunističkih zlikovaca, prije ili kasnije žrtvom

komunističkog Moloha, koji je već progutao milijunske žrtve, ali nikada nije sit. Bit ćete slični i telićima, kojima istina ne treba svete Pričesti, ali su zato određeni za klanje, a da ni sami ne znaju ni kada ni gdje. I vi ćete i djeca vaša pasti žrtvom crvenih gospodara, kad bi samo nekoliko dana postali gospodari naše drage Hrvatske.

Pred vama je život i smrt! Isus Krist, suvereni i nikad nadvladani gospodar svijeta. I zato sam uvjeren da ne samo ja, nego i vi svi bez razlike kao jedan čovjek otklanjate zločinački komunizam i odabirete život, to jest Isusa Krista, Sina Božjega, da živite vi i djeca vaša, da živi naš narod hrvatski i naša draga hrvatska domovina još daljnjih 1300 godina, ako je volja Božja. I zato kličemo Isusu Kristu, Sinu Božjemu, hvala i slava, sada i u vijeke. Amen!«[1]

Time je Euharistijski kongres u Čazmi završen. Na katolicima Moslavine, osobito na župljanima Čazme, ostao je duhovni nalog da ustraju u promicanju i primjeni primljenih milosti na veličanstvenoj proslavi euharistijskog Spasitelja. Na Kongresu su pokazali da su za to spremni, jer je Moslavina bila vjerna Katoličkoj crkvi i želi ostati odana katoličkoj vjeri.

[1] ALOJZIJE STEPINAC, nadbiskup zagrebački, *Propovijedi, govori, poruke (1934. - 1940.)*, nav. dj., str. 426. - 428.

Kip Bl. Alojzija Stepinca u Runovićima

U župi Runovići, mjestu Imotske krajine, uz prigodu 250. obljetnice početka osamostaljenja župe, 29. listopada 1999. godine postavljen je u dvorištu kapele Gospe od Zdravlja i župne kuće na Pratrovoj glavici kip bl. Alojzija Stepinca. Kip od bronce visok je 148 cm, rad akad. kipara Ante Jurkića, odljeven je u ljevaonici Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Podizanje spomenika potpomogli su mr. Božo Biškupić, ministar kulture RH, i Mijo Jukić, zamjenik ministra financija Republike Hrvatske.

ČAKOVEC

Poruka bl. Alojzija Stepinca suvremenom čovjeku

Rijetko je tko tako branio čast, samostalnost i hrvatski identitet Međimurja kao što je to činio nadbiskup Stepinac.«

O temi *Poruka bl. Alojzija Stepinca suvremenom čovjeku* na mjesečnoj tribini u Katoličkom domu u Čakovcu govorio je u nedjelju 7. veljače postulator Stepinčeve kauze mons. dr. Juraj Batelja. Okupljene na prvoj ovogodišnjoj mjesečnoj tribini u organizaciji Franjevačkog samostana u Čakovcu pozdravio je gvardijan fra Stanko Belobrajdić, koji je osobito pozdravio predavača mons. Batelju, koji je od 1991. godine postulator kauze, a na toj je službi nastavio rad franjevaca.

Tijekom izlaganja mons. Batelja okupljene je upoznao s tijekom postupka za proglašenje blaženog Alojzija svetim te s novim spoznajama vezanima uz hrvatsku i svjetsku historiografiju o Blaženiku. Zaželio je da svi zajedno otkriju ili potraže neku poruku za vlastiti život iz bogate baštine njegove osobnosti i njegove duhovnosti. Podsjetio je uvodno da se nalaze pred čovjekom za kojega je Sveti Otac kazao da je »najsvjetliji lik Crkve u Hrvata«, te koji je bedem Crkve i temelj suvremenosti i sigurnosti na kojoj se može graditi zgrada crkvenosti. To potvrđuje da je Papa u njemu prepoznao čovjeka koji je skladna poveznica ne samo povijesnih događaja, nego i branitelj, čuvar, sačuvatelj i mučenik jedinstva Katoličke crkve. Ujedno, Stepinac je odlučio biti, trpjeti i ostati sa svojim narodom.

Nazočne je podsjetio na Euharistijski kongres koji je 1935. godine predvodio u Čakovcu za 50.000 vjernika. Na tom kongresu prvi se put dogodilo okupljanje naroda oko euharistijskog Isusa na nacionalnoj osnovi sa Stepincem, koji je želio kroz euharistiju i dodatne duhovne sadržaje vjerski poučiti narod, kod kojega je uočavao veliko nepoznavanje kršćanskih istina. U Čakovcu su mlade SKOJ-evce zadužili da tijekom euharistijskog slavlja izazovu metež i sruše oltar. No to im nije uspjelo, a Stepinac je na kraju slavlja, svjestan takvih pritisaka, ispred crkve sv. Nikole prvi put izgovorio svoje poznate riječi – tako prepoznatljive za svoju osobnost: »Naša je savjest čista.« U Čakovcu se time Stepinac prvi put pozvao na svoju čistu savjest. Uslijedilo je zatim 18 kongresa samo u Zagrebačkoj nadbiskupiji, na kojima je želio narod okupiti oko euharistijskog Isusova srca i Marijina srca. Također je naglasio da je rijetko tko tako branio čast, samostalnost i hrvatski identitet Međimurja kao što je to činio nadbiskup Stepinac, dodavši da je time zavrijedio spomenik na tom području. Kada je započela mađarizacija Međimur-

ja, Stepinac je zamolio Svetu Stolicu da dio Nadbiskupije koji je okupiran ne bude odcijepljen i ne pripadne Mađarskoj, a zatim je u pismu međimurskomu župniku zamolio da se upozore hrvatski svećenici u Međimurju da se strogo drže crkvenog djelokruga, da ne bi dali povoda uredovanju mađarskih vlasti, koje bi mogle hrvatske svećenike silom istjerati iz Međimurja, što bi imalo na narod silno neugodnih posljedica. Stepinac je u pismu pohvalio hrvatski kler u Međimurju, koji nije istjeran i nije pobjegao, nego junački pati zajedno sa svojim narodom. Zalagao se da hrvatska djeca u Međimurju koriste hrvatske molitvenike i katekizme.

Zaključio je da je Stepinac bio prepoznatljiv branitelj i čuvar Međimurja, o čemu se može osvjedočiti i u knjigama najnovije trilogije *Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi*. U tim knjigama se prvi put pojavljuju dokumenti vezani uz Stepinca koji iznosi, naviješta i svjedoči ljubav prema čovjeku. Trilogiju je objavila Postulatura bl. Alojzija Stepinca o 50. obljetnici njegove smrti. Donosi 692 dokumenta nadbiskupa Stepinca, iz razdoblja od 1933. do 1998. godine, i svjedočanstva o njegovu spašavanju ugroženih ljudi, žrtava represivnih režima, gladi, rata i vremenskih nepogoda. Mons. Batelja istaknuo je da se nakon objave tih dokumenata može još vedrije pogledati prema oltaru, na kojem će zasjati i svetačkom aureolom ovjenčan Stepinčev lik. Naglasio je da je bl. Alojzije zbrinuo stotine i tisuće izbjeglih poljskih i njemačkih Židova, koje njihovi sunarodnjaci u Zagrebu nisu htjeli, za što je osigurao sredstva Crkve i karitasa, preko kojih je spašavao Srbe i Židove. To je povijesna istina koju su znali i njegovi progonitelji, koji nisu dopustili da se na montiranu suđenju iznesu brojni dokumenti koji su pobijali sramnu optužnicu protiv nevina čovjeka. Također u hrvatskoj historiografiji potrebno je odvojiti i razlučiti Stepinca i ustaštvo, jer to nikako ne ide zajedno, što potvrđuje niz dokumenata i činjenica, na koje se je osvrnuo u izlaganju.

Na završetku predavanja je istaknuo da stojimo pred svjedokom, ponosom i bedemom Crkve u Hrvata. »Nadam se zajedno s vama da ćemo doživjeti njegovo proglašenje svetim, ali i da ćemo znati cijeniti njegovu žrtvu te da ideale za koje se on borio i izgorio znademo zasaditi u hrvatsku zemlju i protkati njima i naš život. Stepinčevi ideali naša su sigurnost i naznaka naše vječnosti.« **(IKA)**

Predstavljanje knjige *Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi*

Trosveščano djelo *Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi* predstavljena je u Zagrebu 8. veljače, u Dvorani »Vijenac« Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu. Predstavljanju su bili nazočni brojni što-

Damir Jelić, prof., gradonačelnik Karlovca, sa svojim najbližim suradnicima te brojnim svećenicima Karlovca i okolice sudjelovao je u predstavljanju zbirke »Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi« u Gradskoj knjižnici u Karlovcu 2. ožujka 2010.

Zbirku dokumenata pod naslovom »Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi« predstavili su u Zagrebu dr. Josip Ćorić, dr. Josip Jurčević i mons. Juraj Batelja; program je vodila Tanja Baran, a za glazbeni ugođaj pobrinuo se oktet Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu

Bogoslov Ivan Šturlić je na predstavljanju knjige »Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi« prikazao činjenicu razbijanja kipa Majke Božje Bistričke pred Zagrebačkom katedralom početkom rujna 1946. kao uvod u Blaženikovo suđenje

vatelji kardinala Stepinca, među kojima i apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari, vojni biskup Juraj Jezerinac, varaždinski biskup Josip Mrzljak, križevački vladika Nikola Kekić i zagrebački pomoćni biskup Valentin Pozaić.

U programu predstavljanja sudjelovao je Zagrebački bogoslovski oktet, dramskim prikazom o štovanju Majke Božje Bistričke bogoslov Ivan Šturlić, a program je vodila Tanja Baran.

Trilogiju, koja rasvjetljava ulogu zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca prije, u tijeku i poslije II. svjetskog rata, o 50. obljetnici njegove smrti priredio je mons. Juraj Batelja, a objavila Postulatura bl. Alojzija Stepinca. O knjizi su govorili dr. Josip Jurčević, dr. Josip Ćorić i sâm autor – dr. Juraj Batelja.

Na završetku programa zagrebački je nadbiskup kardinal Josip Bozanić zahvalio mons. Batelji za to djelo o 50. obljetnici svete smrti bl. Alojzija Stepinca. Istaknuo je da je posebna vrijednost što se u trilogiji na jednome mjestu predstavljaju dokumenti koji govore o istini, »a mi se ne bojimo istine«. Istina je potrebna da rasvijetli, jer još uvijek ima puno tmina i u našoj sadašnjosti, rekao je kardinal te istaknuo da je bl. Alojzije živio u teškim vremenima, ali je već u sebi nosio budućnost. On je živio iz vjere i nade da će doći vrijeme kada će se moći objektivno govoriti, kada će se moći predočiti dokumenti te mirno o nekim stvarima donositi sud povijesti, zaključio je kardinal Bozanić.

Na predstavljanju trilogije »Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi« sudjelovali su uz kardinala Josipa Bozanića i apostolskog nuncija Roberta Cassarija brojni uzvanici, predstavnici javnih vlasti, redovnici i redovnice, bogoslovi i štovatelji bl. Alojzija Stepinca; predstavljanje je bilo 8. veljače 2010. u Pastoralnom institutu Zagrebačke nadbiskupije u Zagrebu

Trosveščano djelo *Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi* predstavljeno je u Zaboku (23. veljače), Pazinu (24. veljače), Karlovcu (2. ožujka), Splitu (3. ožujka), Sisku (16. ožujka) i Varaždinu (24. ožujka).

Prva katolička crkva u Mirkovcima posvećena bl. Alojziju Stepincu

U povodu završetka gradnje, koja je započela prije deset godina, i uređenja prve katoličke crkve bl. Alojzija Stepinca u Mirkovcima, filijale župe sv. Ćirila i Metoda u Vinkovcima, čiji je župnik Tomislav Korov, svečano misno slavlje i blagoslov crkve predvodio je u nedjelju 7. veljače đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić.

»Ovaj se blagoslov obavlja o 50. obljetnici smrti našega blaženog Alojzija Stepinca, našeg nadbiskupa i metropolita zagrebačkoga, koji je obilježio vrijeme u kojemu je živio i djelovao. Pitamo se kako bi izgledalo ono poratno vrijeme da on nije zauzeo ozbiljan, čvrst stav na čelu biskupskog zbora, na čelu naše Crkve« – rekao je nadbiskup. Liturgijsko pjevanje predvodili su združeni zborovi župe sv. Ćirila i Metoda i njezine mirkovačke filijale uz orguljsku pratnju Ivane Petrić i dirigenticu Katarinu Bodalec.

Novo izdanje knjige *Mladi Stepinac – pisma zaručnici*

Knjiga Diana Batona fra Ivona Ćuka, OFM Conv. *Mladi Stepinac – pisma zaručnici* predstavljena je 9. veljače u Dvorani sv. Franje samostana franjevaca konventualaca u Zagrebu. Knjigu je o 50. obljetnici smrti bl. Alojzija Stepinca objavila Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevaca konventualaca, a predstavili su je postulator Kauze bl. Alojzija Stepinca mons. Juraj Batelja, prof. Nevenka Nekić i urednik izdanja fra Ivan Bradarić. U knjizi je objavljena korespondencija dvadesetpetogodišnjeg Alojzija Stepinca s Marijom Horvat. Osamnaest pisama, šest Alojzijevih i dvanaest Marijinih, autor prenosi u cijelosti i tumači svojim osebujnim stilom. Tako uređenu građu fra Ivon je čitao u hrvatskom programu Radio Vatikana u razdoblju od 27. siječnja do 13. ožujka 1975. godine.

Posvećen novi oltar s moćima bl. Stepinca u crkvi sv. Petra u Zagrebu

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić predvodio je u nedjelju 7. veljače svečano misno slavlje u župnoj crkvi sv. Petra u Zagrebu te posvetio novi glavni oltar.

Na početku slavlja je župnik Josip Golubić zahvalio kardinalu Bozaniću što se ta posveta događa u Svećeničkoj godini te ujedno na Dan života. Dobrodošlicu kardinalu izrekao je i predstavnik Pastoralnoga te Ekonomskoga župnog vijeća Marijan Perica, koji je podsjetio i na povezanost bl. Stepinca i župe sv. Petra.

Prije nego što je ugradio u oltar moći bl. Alojzija Stepinca, kardinal Bozanić je istaknuo da će po moćima Blaženik na poseban način biti prisutan u toj crkvi. »Drago nam je da se to događa upravo u trodnevnici kad se pripremamo za proslavu blagdana bl. Alojzija, o 50. obljetnici njegove svete smrti.«

Izložba tiskanih izdanja *Kardinal Alojzije Stepinac*

U prigodi Stepinčeva 2010. postavljena je izložba izabranih tiskanih izdanja *Kardinal Alojzije Stepinac* u knjižnici Podsused. Izložba koja je bila otvorena od 10. veljače do 5. ožujka, postavljena je u organizaciji medijsko-nakladničke kuće Glas Koncila.

Izložba tiskanih izdanja o Alojziju Stepincu nastala je prigodno na poticaj Odbora za proslavu 10. obljetnice beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca 2008. godine, a ove je godine o pedesetoj godišnjici smrti bl. Alojzija Stepinca postavljena treći put. Javnosti su predočene publikacije u nakladi Glasa Koncila te brojevi časopisa *Glasnik sluge Božjega Alojzija Stepinca*.

Posvećena nova župna i spomen crkva sv. Mihaela u Staroj Gradiški

Požeški biskup Antun Škvorčević uz brojne biskupe, svećenike i Božji narod blagoslivlja novoizgrađenu spomen-crkvu u čast sv. Mihovila arkanđela na području nekadašnjega zloglasnog logora u Staroj Gradiški, gdje je komunistička vlast prisilila logoraše srušiti starodrevnu župnu crkvu

Na Dan obnove čišćenja pamćenja i spomena mučenika Požeške biskupije u Staroj Gradiški posvećena je 26. ožujka nova župna i spomen-crkva sv. Mihaela, sagrađena pokraj zgrade nekadašnjeg zatvora, u kojem je u komunističko doba tamnovalo i više od dvjesto pedeset katoličkih svećenika. Prije 62 godine je po nalogu komunističkih vlasti postojeća župna crkva srušena. U njezinu rušenju morali su sudjelovati i svećenici, tamošnji robijaši.

U uvodu posvete crkve i misnog slavlja je požeški biskup Antun Škvorčević čestitao starogradiškim župljanima na strpljivom podnošenju prjezira kojem su bili izloženi kad im je bila razorena župna crkva i na ustrajnosti da su tijekom brojnih godina u teškim uvjetima svjedočili vjernost Bogu.

Biskup Škvorčević izrazio je žalost te izrekao osudu rušenja katoličkih, pravoslavnih i židovskih sakralnih objekata na tim prostorima, osobito u tijeku i nakon II. svjetskog rata, kao i u Domovinskom ratu.

Mons. Marin Srakić, đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit, u prigodnoj je homiliji postavio i pitanje: »Što bi bila crkva da u njoj ne stanuje Isus Krist?«, a potom na nj i odgovorio: »On je duša zgrade, on pomazuje, posvećuje, oživljava. Bez njega je crkva hladna sabirna dvorana, izgrađena od mrtva kamenja, makar da je i posvećena na slavu Božju. U oltar ćemo po starom običaju ugraditi svete moći. U ovoj crkvi ugradit ćemo moći, relikvije, zemne ostatke blaženog Alojzija Stepinca, nadbiskupa i metropolita, mučenika naših vremena, naših strana, naše Crkve i našega hrvatskoga naroda. I on je zajedno sa svećenicima koji su čamili u ovome starogradiškom logoru podnosio isti progon. Ista ideologija koja je njega nevina osudila rušila je naše svetinje. On nije gubio pouzdanje! Naprotiv! Pouzdao se u Gospodina i u moćnu zaštitu Odvjetnice hrvatskog naroda. Neka nas svećenike ovih vremena i u ovim izazovima hrabri svijetao primjer velikog pastira bl. Alojzija. Neka prisutnost njegovih zemnih ostataka bude poruka iz prošlosti i poziv na izgradnju budućnosti koju je on naviještao, koju je on svjedočio. Na kraju možemo reći zajedno s pjesnikom: ›Uzalud nam đavo oltare svojata, uz nas čvrsto stoji Kraljica Hrvata‹ (V. Deželić st.).«

Stepinac i komunizam

Piše: dr. sc. Branimir Lukšić

Kad su došli na vlast u Hrvatskoj nakon 2. svjetskoga rata, komunisti su likvidirali veliku većinu intelektualaca, profesora, pisaca, akademika, svećenika, redovnika i redovnica, koji su svojim znanjem i ugledom odskakali od komunističkog ideala tipskoga čovjeka, zbog navodne kulturne suradnje s okupatorom. Konačno je došao red i na najvišu duhovnu vertikalu, na zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca. Tad se obistinio jedan dio Stepinčeve proročke vizije koju je on zabilježio u svojem dnevniku još 5. studenoga 1940. godine: »Pobijedi li Njemačka biti će grozan teror i propast za male narode. Pobijedi li Engleska ostat će na vlasti masoni, Židovi, prema tome nemoral, korupcija u našim zemljama. Pobijedi li SSSR onda je đavo dobio vlast nad svijetom i pakao.«

Još je u kolovozu 1940. Stepinac govorio da se načela Katoličke crkve ne mogu složiti s komunizmom, jer komunizam želi otkinuti dušu od Boga. Komunistički nauk, kazao je Stepinac, osiromašuje čovjeka, jer gubeći vjerski ideal, čovjek gubi smisao za domovinu i za život. Život bez Boga je pakao. (M. Landercy, *Kardinal Alojzije Stepinac*, Đakovački Selci, 1989., str. 74.). U listopadu 1943. u svojoj propovijedi pred zagrebačkom katedralom Stepinac kaže, među ostalim, sljedeće: »Katolička crkva uvijek je osuđivala a i danas osuđuje svaku nepravdu u ime klasnih, rasnih ili narodnosnih teorija. Ne može se istrijebiti s lica zemlje Cigane i Židove, jer ih se smatra inferiornom rasom. Nitko nema pravo da na svoju ruku ubija i na koji mu drago način oštećuje pripadnike druge rase ili narodnosti. Mi smo uvijek naglašavali u javnom životu principe vječnoga zakona Božjega, bez obzira radi li se o Hrvatima, Srbima, Židovima, Ciganima, katolicima, muslimanima, pravoslavcima ili kome drugome. Katolička crkva ne poznaje rase koje gospoduju i rase koje robuju... Ona se ne može složiti ni sa sistemom koji ide za tim, da zemljoradniku otme zemlju, zanatliji kuću, posebno njegovo vlasništvo koje je pribavio u znoju lica svoga, radniku plod njegova rada i svakom čovjeku njegovu dušu... Ne možemo priznati sistema, koji bi htio negirati osobno-

Nitko nema pravo da na svoju ruku ubija i na koji mu drago način oštećuje pripadnike druge rase ili narodnosti. Mi smo uvijek naglašavali u javnom životu principe vječnoga zakona Božjega, bez obzira radi li se o Hrvatima, Srbima, Židovima, Ciganima, katolicima, muslimanima, pravoslavcima ili kome drugome. Katolička crkva ne poznaje rase koje gospoduju i rase koje robuju...

»Uznik« – spomen blajburških žrtava, kipara Augustina Filipovića (Davor, 8. 1. 1931. - Brampton, 5. 4. 1998.), čuva se u Papinskome hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu.

Začudo, jedan od objektivnijih sudova o Stepincu dao je poslije rata Milovan Đilas, kada je rekao Ivanu Meštroviću sljedeće: »Da vam pošteno kažem istinu, ja mislim, i nisam sam u tom uvjerenju, da je Stepinac čovjek neporočan, postojan karakter, koji se ne da slomiti. On je bio osuđen nevin, ali često biva u povijesti da pravednici budu osuđeni u cilju postignuća nekih političkih ciljeva ... nemamo ništa protiv njegova hrvatskog nacionalizma, ali ne možemo podnositi njegovu privrženost rimskom papi. Mi uklanjamo sve što nam je na putu. Svrha posvećuje sredstvo...«

Mons. Alberto Di Chio uručuje papi Benediktu XVI. Pisma iz sužanjstva bl. Alojzija Stepinca, *koja je prema hrvatskom izdanju na talijanskome jeziku izdalo udruženje »Associazione Editoriale Promozione Cattolica di Vigodarzere« iz Padove*

ga Boga, Stvoritelja svijeta, a ispovijedanje vjere u Boga svesti unutar četiri zida, gdje te nitko ne vidi niti čuje.« (Op. cit., str. 92, 94.)

Taj je govor pozitivno odjeknuo diljem Europe i Amerike, a vješto su ga iskoristili i partizani u šumi, tiskajući ga u obliku letka i dijeleći ga borcima. No, dolaskom na vlast u Hrvatskoj komunisti su nastojali svim sredstvima privoljeti Stepinca da raskine vezu Katoličke crkve u Hrvatskoj s Vatikanom i da osnuje samostalnu hrvatsku katoličku crkvu, koja bi, poput Srpske pravoslavne crkve, postala državna crkva, pod izravnim utjecajem komunističkih vlasti, što bi u budućnosti neizostavno vodilo sjedinjenju tih dviju crkava, a u daljnjem tijeku vrlo vjerojatno sjedinjenju hrvatskog i srpskog naroda u jedinstven, umjetni jugoslavenski narod, odnosno u velikosrpski narod. Kad u tome komunisti nisu uspjeli, uslijedilo je prvo zatvaranje Stepinca od 17. 5. do 3. 6. 1945. Sljedećeg dana nakon Stepinčeva puštanja iz zatvora posjećuje ga osobno Josip Broz Tito.

I kao što je Tito 1943. nudio Hitleru vojnu suradnju u okupiranoj Jugoslaviji, što je Hitler s prezirom odbio, tako Tito 1945. nudi Stepincu suradnju, pod uvjetom da zagrebački nadbiskup raskine vezu hrvatske Katoličke crkve s Vatikanom, što je Stepinac odbio (Pero Simić - Zvonimir Despot: *TITO, strogo povjerljivo*, Zagreb, 2010., str. 34, 35.). Interesantan je to bio susret. S jedne strane Tito, komunistički narcis, Staljinov poslušnik i istodobno Churchillov štićenik, neprincipijelan karijerist i istodobno boljševički dogmatičar, »cinkaroš« u Moskvi svojih partijskih kolega, što ih je stajalo glave, agent Kominterne i suradnik NKVD-a, a s druge strane samozatajan asket, čovjek koji pred komunističkim sudom izjavljuje da je za svoje kršćansko uvjerenje pripravan ne samo trpjeti, nego i umrijeti. Kada Tito nije uspio nagovoriti Stepinca da odcijepi Katoličku crkvu u Hrvatskoj od Vatikana, uslijedile su prijetnje, fizički napadi i pokušaj ubojstva Stepinca (u Zaprešiću kada je otvarao novu župu), blaćenje u medijima, pisanje klevetničkih parola po zidovima. Stepinca i Katoličku crkvu bjesomučno napadaju uz blagoslov Udbe masoni, osobito dr. Viktor Novak i Dušan Tomić.

Na sve to Stepinac šalje prosvjede zbog teških zlodjela koja su se dnevno zbivala, ubijanja svećenika, montiranih postupaka pred tzv. narodnim sudovima. U tim prosvjedima on ističe da hrvatski narod nije trpio ni u vrijeme Turaka kao što trpi pod komunistima, da su na odstrjelu osobito hrvatski intelektualci, samo zbog toga što su radili za vrijeme NDH i zaključuje: »Izgleda prema postupku sadašnjih vlasti, da se za vrijeme od 1941. do 1945. nije smjelo uopće živjeti.«

No, najžešća osuda komunističkih zlodjela uslijedila je u pastirskom pismu od 20. rujna 1945. u kojem katolički biskupi, predvođeni zagrebačkim nadbiskupom, spominju, među ostalim, osude i smaknuća mnogih nevinih svećenika, zabranu katoličkog tiska, zatvaranje sjemeništa, ukidanje pri-

vatnih katoličkih srednjih škola, sprječavanje vršenja vjerskih dužnosti, pravljenje neprilika katoličkim ženskim redovima, barbarstvo komunista u odnosu na grobove, postupak u komunističkim logorima itd.

Nakon pastirskog pisma uslijedilo je i Stepinčevo okružno pismo u studenome iste godine, u kojem on izražava bol što mu je komunistička vlast onemogućila da vrši svoj apostolat izvan Zagreba. U tome pismu Stepinac također iznosi kako njega, biskupe, svećenike, redovnike i redovnice napadaju svim sredstvima na političkim skupovima, u medijima, natpisima na zidovima, klevetama i lažnim tumačenjem svećeničkih izjava. Nakon okružnog pisma komunisti su odlučili Stepinca zatvoriti. Tito, koji je dobio bitku protiv kralja, nije mogao dopustiti da ju izgubi pred jednim katoličkim nadbiskupom - i to u svojoj komunističkoj državi (R. Oraški).

Zato je po nalogu toga visokopozicioniranog europskog masona (Mladen Lojkić: *Masoni protiv Hrvatske*, Zagreb, 2010., str. 294.) uslijedio poznati montirani sudski postupak, čija je glavna rasprava otvorena 30. 9. 1946., a presuda na 16 godina prisilnog rada i 21 godinu gubitka građanskih prava, izrečena 11. 10. 1946. Općepoznato je Stepinčevo dostojanstveno držanje na komunističkom sudu i njegova izreka da on ne treba milost jer da mu je savjest mirna. Za vrijeme njegova izdržavanja kazne u Lepoglavi počinje njegovo sustavno trovanje. Pretpostavlja se da su ga zračili iz susjedne ćelije, što je razaralo nadbiskupovu koštanu srž i dovelo do teška oboljenja – policitemije. Kod te bolesti ulaze u krvotok velike količine nedozrelih eritrocita, a bolesnik osjeća umor, opću slabost, gubi apetit i postaje anemičan, rapidno mu slabi imunitet i umire.

IZDANJA POSTULATURE

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj Glasnika može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp 949, 10001 Zagreb:

- BARBOUR, H. Ch. i BATELJA, J., **Svjetlo na putu života**, popravljeno i prošireno izdanje (2007.) službenoga duhovnog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika, uz njegovo proglašenje blaženim (1998.) (50 kn + poštarina)
- BATELJA, J., **Najljepše Mariji. Misli blagopokojnog kardinala-nadbiskupa Alojzija Stepinca o štovanju Majke Božje**, Zagreb, 1990. (30 kn + poštarina)
- **Sluga Božji Alojzije Stepinac** (kratki ilustrirani životopis), Zagreb, 1995. (30 kn + poštarina)
- Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke** (1934.-1940.) Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (100 kn + poštarina)
- BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca**, izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (180 kn + poštarina)
- VRANEKOVIĆ, Josip, **Dnevnik (1. dio), Bilješke o životu i djelovanju u Krašiću zatočenog nadbiskupa zagrebačkoga i kardinala Alojzija Stepinca.** Pozdravno slovo za knjigu napisao je zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Bozanić, a uvodne misli i bilješke dr. Juraj Batelja. Pogovor je sastavio fra Bonaventura Duda, a ilustracije su iz arhiva Postulature (100 kn + poštarina)
- BATELJA, J., **Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko. Euharistijski kongres 1939. i pohod ratnoj siročadi 1943.**, Zagreb, 2008. (30 kn + poštarina)
- BATELJA, J., **Blaženi Alojzije Stepinac i grad Varaždin**, Zagreb, 2008., (50 kn + poštarina)
- **Litanije u čast bl. Alojzija Stepinca** možete naručiti na adresi Postulature.

Pošto se Stepinac počeo osjećati vrlo loše, komunističke su se vlasti pobojale da će umrijeti u kaznionici, gdje bi međunarodna javnost mogla zatražiti obdukciju pod nadzorom stranih patologa, te je poslan u svoj rodni Krašić u kućni pritvor, gdje umire 10. veljače 1960. Prigodom balzamiranja njegova tijela na molbu tadašnjeg administratora zagrebačke nadbiskupije dr. Franje Šepera jedan od liječnika je sakrio kardinalovo srce, koje je sačuvano za potrebe Crkve. Kada je nakon nekoliko dana Udba saznala za to, zaplijenila je kardinalovo srce i spalila ga u malom krematoriju SUP-ove ambulante u Zagrebu u Šarengradskoj ulici, a pepeo bacila.

Usprkos današnjemu pokušaju od strane recikliranih komunista da se te Kajfe i Pilate rehabilitira pod oznakom antifašizma (i Staljin je bio antifašist), oni su sramno nestali s povijesne pozornice, zajedno sa zločinačkom ideologijom komunizma, a Stepinac, poput svojeg Učitelja, ostaje svijetao uzor bogoljublja, domoljublja i čovjekoljublja.

No, barbarstvo i mržnja komunističkih vlasti išli su i dalje. Kada je 1993. godine izvršena ekshumacija kardinalova tijela, da bi se potvrdilo njegovo sustavno trovanje, otkriveni su tragovi karbolne kiseline, koja je uštrcana u vene pokojnika, tako da su se posmrtni ostatci balzamiranog tijela potpuno raspali. Komunistički su vlastodršci time htjeli zametnuti tragove trovanja. Začudo, jedan od objektivnijih sudova o Stepincu dao je poslije rata Milovan Đilas, kada je rekao Ivanu Meštroviću sljedeće: »Da vam pošteno kažem istinu, ja mislim, i nisam sam u tom uvjerenju, da je Stepinac čovjek neporočan, postojan karakter, koji se ne da slomiti. On je bio osuđen nevin, ali često biva u povijesti da pravednici budu osuđeni u cilju postignuća nekih političkih ciljeva … nemamo ništa protiv njegova hrvatskog nacionalizma, ali ne možemo podnositi njegovu privrženost rimskom papi. Mi uklanjamo sve što nam je na putu. Svrha posvećuje sredstvo… Da je samo proglasio hrvatsku Crkvu odcijepljenu od Rima, mi bismo ga do oblaka uzdigli.« (Vladimir Horvat, *Kardinal Alojzije Stepinac*, Zagreb – Samobor – Krašić, 2008. str. 196.)

Dopustite mi da na završetku citiram riječi blagopokojnoga kardinala Franje Kuharića izgovorene u Rimu 13. prosinca 1990. godine, na skupu koji je organizirala Papinska međunarodna marijanska akademija u suradnji s Hrvatskim zavodom sv. Jeronima i Hrvatskom zajednicom u Rimu. Tom prigodom je kardinal Kuharić rekao i ovo:

»Između listopada 1946. i veljače 1960. Stepinac je napisao mnogo pisama, osobito biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama, koji su u većini spisi velike duhovnosti. Vrlo čvrst, zajedno s poticanjem na ustrajnost, on je izricao uvjerenje da komunizam neće dugo trajati. Danas, dok mi gotovo jedva vjerujemo, to se događa pred našim očima. Ali budimo uvjereni, da je to plod mnogih molitava, mnogih suza i mnogih patnja.«

Poput svojeg Učitelja Stepinac je svojim životom posvjedočio evanđelje ljubavi, kako nose naslov opsežne tri knjige o životopisu, dokumentima i svjedočanstvima koji su vezani za blaženog Alojzija Stepinca, a materijal je sakupio mons. Juraj Batelja. Stepinac je dopustio da bude raspet od komunističkih Kajfa i Pilata 20. stoljeća. No usprkos današnjemu pokušaju od strane recikliranih komunista da se te Kajfe i Pilate rehabilitira pod oznakom antifašizma (i Staljin je bio antifašist), oni su sramno nestali s povijesne pozornice, zajedno sa zločinačkom ideologijom komunizma, a Stepinac, poput svojeg Učitelja, ostaje svijetao uzor bogoljublja, domoljublja i čovjekoljublja. Kako je rekao američki biskup Fulton Sheen, Stepinac je došao pred sud kao duhovni vođa Hrvata, a izašao je sa suda kao vođa svojeg naroda i kao primjer za svijet.

Sjećanje na atentat na bl. Stepinca u Zaprešiću

Branka Vrčak, r. Skledar, rođena je 15. veljače 1934. u Zagrebu. Njezini su pradjedovi starosjedioci u Zaprešiću, gdje je i ona živjela od 1943. Njezin djed i otac bili su zvonari i crkveni odbornici i vrlo odani crkvi.

»Dana 4. studenoga 1945. u Zaprešiću je trebalo biti proslavljeno otvaranje nove župe. Na tu proslavu došao je nadbiskup Stepinac. Zaprešić je bio svečano okićen. Objed je trebao biti kod mojeg djeda. Ujutro je već sve bilo spremljeno za dolazak nadbiskupa. Svi smo bili uzbuđeni i sretni zbog događaja koji je značio novu povijest za stanovnike Zaprešića.

Dok sam još bila u kući, dotrčao je moj brat Zvonko i rekao mami da neki ljudi sku-

Branka Vrčak r. Skledar

pljaju kamenje po pruzi. Nitko nije slutio što će se dogoditi. Branka se uputila prema crkvi sv. Petra i zauzela svoje mjesto pred crkvom među djecom koja su nadbiskupa trebala dočekati recitacijom i predati mu cvijeće. Najedanput su iz smjera Zagreba naišli motori s vozačima obučenima u kožna odijela. Članovi komunističke partije i žene iz AFŽ-a počele su bacati jaja i kamenje dok se nadbiskupov auto približavao crkvi. Najedanput je auto pojurio prema Sloveniji. Za autom je ispaljeno nekoliko hitaca. Župnik Pašiček podigao je križ koji je držao u rukama i povikao: ›Braćo! Smirite se!‹

Još se danas sjećam i jamčim da župnik nije u ruci držao nikakav revolver, nego križ s kojim je dočekao nadbiskupa. Odjednom je rulja skočila na župnika, počela ga tući i ostavili su ga onesviještena. Isprebijali su župnika. Namjeravali su ga nabiti na kolac, ali su pritrčali i vjernici u obranu svojeg svećenika. Bio je među nama polumrtav i takva su ga odnijeli u sakristiju. Pozvali su gospođu Prahin iz Savskog Marofa, koja je uz pomoć moje mame Katice Skledar odnijela župnika u svoj auto. Nakon tog događaja mene su ismjehivali i pogrdno mi govorili da sam bogomoljka, jer sam uvijek bila uza

župnika, a i mojoj mami su isti oni ljudi koji su tukli župnika prijetili da će ju ubiti.

Voljeli smo svojeg svećenika Pašičeka. Mi, djeca, nekoliko smo puta išli u Palmotićevu ulicu, u kuću kamo se naš velečasni Pašiček vratio iz bolnice, jer je pripadao Družbi Isusovoj. Nažalost, nama djevojčicama nisu dopuštali ući u dio kuće za članove Družbe Isusove.

Sjećam se Nadbiskupova lica koje je odavalo izgled dobra, sveta čovjeka, oličenje ljudske dobrote i plemenitosti. Duboko mi se usjeklo u sjećanje oduševljenje naroda koje je čekalo Nadbiskupa prigodom otvaranja naše župe u Zaprešiću, ali i ono divljanje, urlanje i kamenje kojim je šačica ljudi spriječila naša kršćanska prava. Kasnije sam Nadbiskupa gledala na filmu kako su mu sudili.

No i mi smo kao obitelj podnijeli posljedice privrženosti crkvi. Na Antunovo, 17. siječnja 1946., djedu su sve zapalili. Nasreću, do temelja su izgorjele samo gospodarske zgrade. Sjećam se da je baka bježala i našli su je u snijegu. Da je vatra bila podmetnuta, vidjelo se iz činjenice da je bila podmetnuta na više mjesta. Poznato je i to da su svi koji su se hrvatski osjećali u Zaprešiću bili šikanirani i da je policija bdjela nad svim događanjima i onemogućavala svaku crkvenu i hrvatsku manifestaciju.«

Spašavanje Židova

Salezijanci su u Miholjcu imali srednju školu za dječake i među njih su pomiješali židovsku djecu. Među njima su bila i dva dječaka prezimenom Pfeiffer i Spitzer. Važnu ulogu u njihovu odgoju imali su braća svećenici salezijanci Ljudevit i Albin Česlar.

Sudionici na Solunskom frontu

Ivan Stanić, rođ. 21. studenoga 1929. u Šidu, posvjedočio je, u Zagrebu, na Uskrs, 12. travnja 2009., da je njegov otac Anđelko Stanić, rodom iz Omiša, odvjetnik, bio zajedno s Alojzijem Stepincem i Ivom Tijardovićem, skladateljem, zarobljenik u logoru u Noceri Umbri, i od tamo su sva trojica pošla na Solunski front, koji je tad već ugasnuo jer je Austrija već u listopadu kapitulirala.

Lažni »antifašisti«

Da današnji antifašisti nemaju ništa s izvornim antifašizmom obrazložio je mons. Ivan Grah u svojoj najnovijoj knjizi *Udarit ću pastira* (Pazin, 2009.), koja donosi popis svećenika i bogoslova žrtava Drugoga svjetskog rata i još više poraća te progone, zatvaranja i osude svećenika, kao i nekih vjernika laika, koji su bili žrtve progona bezbožnog komunističkog režima na području Porečko-pulske biskupije.

Riječ je o popisu onih koji su bili ubijeni i progonjeni zato što su svećenici ili vjernici bez obzira na njihovu nacionalnu pripadnost. Autor je naglasio da su komunisti u Istri nakon Drugoga svjetskog rata pobili one prave antifašiste te su sebe danas prozvali antifašistima. Današnji antifašisti u Istri nemaju ništa s onim izvornim antifašizmom, već imaju veze sa zločinačkim komunizmom. Oni su krivi za progonstva i ubojstva mnogih svećenika, redovnika i laika.

»Mi njih ne smijemo mrziti«

Dragi poštovani Monsignore, P. C.!
Danas sam primio broj 4 *Glasnika*,
velika hvala!

Bez obzira na moje poslove i agendu, pročitao sam članak pod naslovom ***Mi njih ne smijemo mrziti*** (A. Stepinac), jer je to naslov koji me je najjače dirnuo pri prvom listanju odlična časopisa. Izazvao mi je svakdanju svijest o tolikim protivnostima radi kojih se među ljudima, bližnjima i udaljenijima, rađa otrov srca – mržnja na ljude. Opet dodirujemo teško dostižnu veličinu našeg Blaženika, veličanstvena svjedoka i proroka. Osobu koju su toliki moćnici mrzili – a nisu ga se usudili izravno ukloniti s očiju, svojih i svijeta! Zračio je neuklonjivim proročkim svjedočanstvom, koje me je svojedobno »elektriziralo i još me danas elektrizira«.

Hvala za to, toliko potrebno svjedočanstvo, u kojem vidim poruku koja bi mogla (daj Bože!), pomoći onima koji još danas žive kao sljedbenici titoističke mitologije, da stignu do Papine *Caritas in Veritate*, namijenjene cijelomu Ljubavlju otkupljenom čovječanstvu.

Srdačan pozdrav
Ivan Knafeljc, SI

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojima je on opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću.

Nadbiskup Stepinac godine 1938.

Blaženik je u potpunoj tajnosti na novu postaju križnoga puta u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Bilo je to premještanje iz jednoga zatvora u drugi. No, on je i tu bio onemogućen u vršenju biskupske službe, ponižavan i progonjen. O tom progonu on je napisao mnoga svjedočanstva. Jedno od njih nalazimo i u pismu koje je on 28. kolovoza 1958. poslao vlč. Lovri Galiću, župniku:

Upao u spavaću sobu ubojica kojega je on poznavao i rekao mu: »Evo ti pope« i ispalio dva metka u predio prsiju. Odvezen je u Jamnicu, a potom u Karlovac u bolnicu. Tijekom operacije nisu izvadili cjelovito oba metka. Samo su sanirali više prostrjelnih rana. Jedan metak je prošao kroz tijelo, a dosta godina kasnije kad je išao na neko snimanje na rengenu otkriven je zaostali metak na spoju rebra i kičme i s tim metkom je vlč. Galić umro.

Dragi velečasni!

Primio sam Vašu cijenjenu brzojavnu čestitku i Vaših susjeda prigodom Imendana. No teška bolest nije mi dopustila do danas, da Vam odgovorim. Srdačna hvala dakle sada, makar i nešto kasno na dobrim željama i Vama i Vašim susjedima, braći svećenicima.

Čujem ovih dana, kako se u našoj zemlji sprema četirmjesečna proslava proklamacije prava čovjeka sa strane Ujedinjenih Naroda. Vi ste imali prilike iskusiti, kako se kod nas poštuju prava čovjeka, kad su Vam u Okiću ispalili četiri (netko je drugi ispravio u dva) metka u prsa, da Vas bez suda i bez istrage otpreme s ovoga svijeta, jer ste katolički svećenik. Sigurno niste zaboravili strahovlade glasovitog Drpića, šefa UDBE tada u Jaski. No Vi ste ipak katolički svećenik. Neka se Vaše srce ne zgrozi nad ovom kontradikcijom, koju predstavlja proslava i praksa, nego se iskreno pomolite za svoje protivnike i svoje ubojice, koji su Vam htjeli ni krivom ni dužnom oduzeti život. Tako ćete ispuniti zapovijed Kristovu: »Ljubite neprijatelje svoje i molite se za one, koji Vas progone!« Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu

† Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački

Ispričavamo se čitateljima *Glasnika* što smo u prošlom broju njemačku riječ *Wetterfahne*, smjerokaz vjetra, pogrešno preveli (usp. BAS, br. 1 (2010., str. 46).

6. I. 1954.

Neumorno propovijeda, i ispovijeda. Od Božića do danas imao je devet propovijedi.

Danas je blagoslov župnog stana. Jedanaestorici ministranata dao po 200 dinara, kolače i lijepe slike. Vesele ga ti mališani. Živo želim, da bi Crkva imala što više ministranata i da nabavimo nova odijela za njih.

Neki je Matku poslao iz Amerike »Danicu«, da je meni dostave njegovi. Doznajemo otuda, da je ugledni jedan Amerikanac napisao veliku knjigu o Eminenciji. Naša vlast budno na nju vreba, da ni jedan primjerak te knjige ne dođe u ruke ljudima. Tko tu knjigu preda vlastima, dobiva nagradu. Angažirali su sva pristaništa i otoke, da ta knjiga ne dopre do nas. »Sada razumijem od kuda toliki bijes na mene. Misle, da sam im ja to

Nadbiskup Alojzije Stepinac dolazi u Popovaču na blagoslov kamena temeljca župne crkve sv. Alojzija; sliku je Postulaturi darovala Marija Hajduković, r. Ivšić

podkurio, ali znam, da ništa nisam počinio u toj stvari.«

(Cfr. str. 108–109 pisao sam umoran u noći)

Dobio sam opomenu za porez. Znači uslijedit će opet pljenidba.

Opet su prešli na poreska ugnjetavanja – reče Eminencija. Da ste ĆMD-aš, ne biste imali te brige. Kako su jadni oni, koji su im nasjeli! Slabe pozicije susjednog svećenika. Piju krv brata svećenika.

U Americi priređuju brojne priredbe u čast Eminencije, Kardinala.

8. I. 1954.

Na šetnji:

»Danas iza svete mise dođe mi na pamet, kako da što više proširimo krunicu. Sjetio sam se kako su to lijepo radili oo. dominikanci u Zagrebu. Jedan put ih je oko 40 bilo na tjelovskoj procesiji i u bijelo obučeni. Nijemcima se to silno svidjelo i snimali su male u procesiji. Od slika načinili su album i jednog mi ga donijeli na poklon. Silno to djeluje. Ona nevinost – bjelina osvaja. Jednoč sam se i sam slikao s tim mališanima. I sad još stoji ta slika u Zagrebu. Mislim, da bismo s time i ovdje počeli. Pođite u Zagreb, propitajte se za odijelo i nabavite odmah dva odijela, ja ću ih platiti.

Malo po malo nabavilo bi se više toga, a imućniji bi sami to nabavili svojoj djeci. Već prva dvojica zajedno su pred špiljom predmolili krunicu. Izmjenjivali bi se dva po dva. Kad bi to sve više prodrlo, kako bi lijepo bilo: kad bi izašli u procesiji, živu krunicu bi molili. Svaki ima svoje otajstvo. Nosi i zastavicu sa slikom svoga otajstva. Ja vam kažem, mnogo bi oko prosuzilo, gledajući to. Nevinost osvaja! A onda kasnije, kad ti dječaci odrastu, imadete čestite mladiće i muževe. Tako bi krunica potpuno prodrla u župu. A rekao sam i u predgovoru Krunica, da župnik, koji je svima župljanima stavio u ruke krunicu, taj je preporodio župu. To bi bio odgovor svima: toliko smetaju katehizaciji, procesije i slično, a eto, uza sve zabrane lijepo bi se i polako moglo raditi.«

9. I. 1954.

Danas nije izašao na šetnju, jer [reče]:

»Moram rješavati poštu. Ne mogu samo kratko zahvaliti na čestitki. Smatram dužnošću, da svakomu i više toga kažem, što mislim da je potrebno te bi ovoga ili onoga podiglo.«

Impressum

Časopis Blaženi Alojzije Stepinac (skraćeno Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i svih ljudi dobre volje.
God. XVII. (2010.), 8. svibnja, broj 2.

Cijena: 10 kn; za inozemstvo 4 eura ili 8 USD; Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara. Izdavač: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31 – p. p. 949 10001 Zagreb. Uređuje i odgovara: dr. Juraj Batelja, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb. Adresa uredništva: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb; telefon (01) 48 14 920; faks: 48 14 921; »Muzej blaženoga Alojzija Stepinca«, Kaptol 31, p. p. 949, 10001 Zagreb, telefon: (01) 48 94 879 ili e-mail adresa: juraj.batelja@zg.htnet.hr
Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi »čudo«, »svetost«, »svetac« i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva. Lektura: akad. Ante Stamać. Tisak: Denona d.o.o., Zagreb

Hodočasnici Gospićko-senjske biskupije na hodočašću u Rimu uz 10. obljetnicu osnutka biskupije

USLIŠANE MOLITVE
NA STEPINČEVU GROBU

Na Stepinčevu grobu
puno je suza proliveno.
I mnoštvo molitava
za domaju izmoljeno.
Molitve kroz uzdahe uslišao je Bog,
jer je Hrvatska dočekala
dan uskrsa svog:
Da mnogi Hrvat
na svomu nije bijedan rob
i da Živi Svetac
kleče na Stepinčev grob!

Ivica Karamatić

ŽIVI STEPINAC

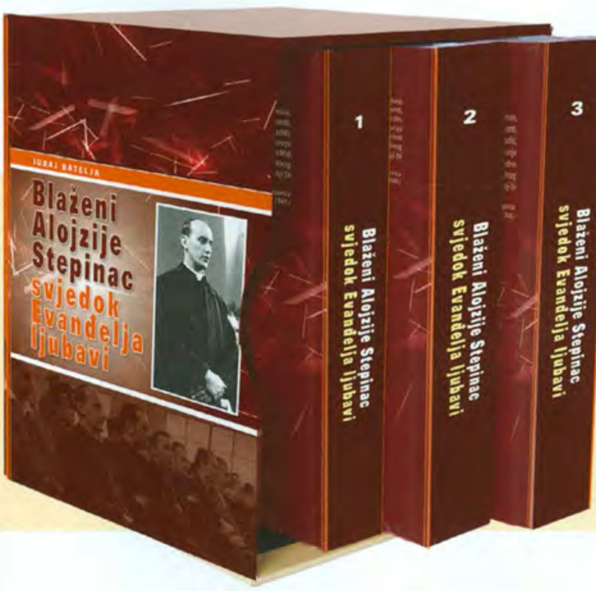
Za osobe dobre volje
Istina nije otišla spat,
Jer glasovi katoličke Hrvatske zbore:
Stepinac je svetac i čestit Hrvat!

Ivica Karamatić

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – svjedok Evanđelja ljubavi

U izdanju Postulature bl. Alojzija Stepinca ovih je dana objavljeno trosveščano djelo: BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – svjedok Evanđelja ljubavi. Životopis, dokumenti i svjedočanstva – prije, za vrijeme i nakon Drugoga svjetskoga rata (Juraj BATELJA):

Knjiga 1, Životopis;
Knjiga 2, Dokumenti I, br. 1. – 399. (1933. – 1943.)
i Knjiga 3, Dokumenti II, br. 400. – 691. (1944.– 1998.).

Ovo djelo predočuje javnosti 691 dokument nadbiskupa Stepinca iz razdoblja od 1933. do 1998. godine i svjedočanstva o njegovu spašavanju ugroženih ljudi, koji su bili žrtve represivnih režima, žrtve gladi i vremenskih nepogoda, stradalnici i žrtve rata. Među njima je velik broj Hrvata, Poljaka, Roma, Slovenaca, Srba, Židova, ustaša, komunista (»crvenih«), muslimana, pravoslavnih i drugih.

Spomenuto trosveščano djelo se može kupiti u Muzeju blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31, 10000 Zagreb; ili naručiti na adresi: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb; ili putem telefona: (01) 48 94879 te e-adrese: juraj.batelja@zg.htnet.hr

Đakoni i svećenici polaze u Zagrebačku prvostolnicu prigodom pedesete obljetnice smrti bl. Alojzija Stepinca i proslavljajući svećeničku godinu, 15. travnja 2010.